

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 4 червня 2026 р. № 552-р

Київ

Про схвалення Експортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2026—2028 роках

1. Схвалити Експортну стратегію України на період до 2030 року (далі — Стратегія), що додається.

2. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2026—2028 роках Експортної стратегії України на період до 2030 року (далі — операційний план), що додається.

3. Центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам, обласним, Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям), підвідомчим організаціям (за згодою) забезпечити:

своєчасне виконання завдань і здійснення заходів операційного плану за рахунок і в межах видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством;

подання щопівроку до 10 липня та до 10 січня Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства інформації про хід виконання операційного плану для її узагальнення.

4. Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства забезпечити:

проведення моніторингу за виконанням операційного плану;

подання щороку до 1 лютого починаючи з 2027 року Кабінетові Міністрів України звіту про стан реалізації Стратегії та виконання операційного плану.

5. Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади розробити і подати до 1 грудня 2028 р. Кабінетові Міністрів України проект операційного плану заходів з реалізації Стратегії у 2029—2030 роках.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

Інд. 52

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 4 червня 2026 р. № 552-р

ЕКСПОРТНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2030 року

Загальна частина

Експорт — одна із ключових рушійних сил розвитку підприємництва зокрема та економіки загалом. Економіка, орієнтована на зовнішні ринки, забезпечує швидке та стає зростання валового внутрішнього продукту і підвищення рівня добробуту громадян.

Одне із ґрунтовних досліджень політик, що забезпечують тривалу позитивну динаміку економічного зростання, проведене Комісією зі зростання і розвитку Світового банку, — Офіційний звіт про зростання: Стратегії сталого зростання та інклюзивного розвитку (The Growth Report: Strategies for Sustained Growth and Inclusive Development) підтверджує, що оптимальний шлях до швидкого зростання лежить через використання глобальних ринків, і жодна економіка не забезпечила динамічного розвитку, спираючись лише на внутрішній попит.

За даними Світового банку, валовий внутрішній продукт України на душу населення у чотири-п'ять разів поступається сусіднім країнам ЄС, що потребує підвищення рівня продуктивності економіки щонайменше в чотири рази (за життя одного покоління) з метою ліквідації такого розриву і досягнення порівняного рівня добробуту.

Перехід до експортоорієнтованої моделі економіки обумовлює необхідність розробки цієї Стратегії як документа, що визначає напрями розвитку українського експорту в умовах воєнного стану та в період післявоєнного відновлення, а також із урахуванням початку офіційних переговорів про вступ України до ЄС.

Одним із ключових принципів, яким керується спільний орган Світової організації торгівлі (далі — СОТ) та Організації Об'єднаних Націй — Міжнародний торговельний центр під час розроблення національних експортних стратегій і який покладено в основу цієї Стратегії, — всеосяжне охоплення. У рамках імплементації цієї Стратегії це передбачає вирішення проблем, пов'язаних із обмеженнями з боку пропозиції, що включає недоліки та/або неналежний рівень транспортної інфраструктури та освіти, брак кваліфікованої робочої сили, тарифоутворення на транспортування продукції, обмежений доступ до фінансування, зокрема експортного, недостатню ефективність інституцій, задіяних з метою сприяння розвитку експорту, тобто, ті чинники, які

впливають на виробництво продукції (товарів і послуг) і можливість ефективно конкурувати на міжнародних ринках.

Ця Стратегія спрямована на підвищення стійкості української економіки, рівня її технологічності і перехід до експортоорієнтованого зростання шляхом мінімізації негативних наслідків і викликів, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, нарощування виробництва експортоорієнтованої продукції та експорту товарів і послуг, насамперед, із високою доданою вартістю.

Одним із пріоритетів реалізації цієї Стратегії є створення можливості для збільшення кількості суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва, що провадять зовнішньоекономічну діяльність, шляхом розвитку експортних компетенцій, надання розширеного доступу до інформаційно-консультаційної підтримки, цифрових сервісів та інструментів підготовки до виходу на зовнішні ринки.

Опис проблем, які зумовили прийняття Стратегії і нормативно-правових актів, що діють у відповідній сфері

До початку збройної агресії Російської Федерації проти України вже було впроваджено Експортну стратегію України (“дорожню карту” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017—2021 роки, схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1017 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 11, ст. 398) (далі — Експортна стратегія).

У рамках виконання завдань, визначених Експортною стратегією, метою якої було забезпечення переходу до експорту наукоємної інноваційної продукції для сталого розвитку та успішної інтеграції до світових ринків, державні інструменти з підтримки та просування експорту отримали потужний стимул для розвитку.

Проте відсутність чітко структурованої системи координації та взаємодії між органами державної влади, а також належного фінансування значно сповільнили процеси створення та пошуку ефективної моделі роботи нових інституцій з підтримки та просування експорту, що суттєво знизило ефективність їх впливу на розвиток експорту у визначений Експортною стратегією період і призвело до неповного досягнення її цілей.

У 2018 році відповідно до Закону України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності” було утворено ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” (далі — Експортно-кредитне агентство), основною місією якого є страхування експортних операцій, проте ця установа почала активно працювати лише у 2021 році: після визнання Національним банком гарантій і договорів страхування Експортно-кредитного агентства прийнятним видом забезпечення для комерційних банків і збільшення

статутного капіталу Експортно-кредитного агентства з 200 млн. гривень до 2 млрд. гривень.

У 2018 році також було утворено державну установу “Офіс з просування експорту України”, яка пізніше була трансформована у державну установу “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, метою діяльності якої є сприяння розвитку та підтримка малого та середнього підприємництва, підтримка і просування експорту товарів, робіт і послуг українських виробників, проте остаточно формат діяльності зазначеної установи було також визначено фактично у 2021 році.

Ще однією причиною, яка не дала змоги повною мірою досягти поставлених цілей, стали наслідки обмежень міжнародної торгівлі через поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Незважаючи на зазначене за результатами 2021 року обсяг валового внутрішнього продукту, за даними Держстату, становив 5 450,8 млрд. гривень у фактичних цінах (або 200 млрд. доларів США за оцінкою Світового банку), при цьому загальний обсяг експорту товарів і послуг, за даними Держстату, становив 79,3 млрд. доларів США.

Збройна агресія Російської Федерації проти України, окупація майже 20 відсотків території, руйнування виробничої, транспортної та логістичної інфраструктури призвели до втрати значної частки виробничих потужностей, особливо в металургійній, хімічній і машинобудівній галузях, що, у свою чергу, має наслідком падіння виробництва в переробній промисловості і загальних обсягів експорту, зниження частки високотехнологічної продукції та зростання сировинного складника в експорті.

За даними Держстату та щоденними оперативними даними Держмитслужби, вартісні обсяги експорту товарів зменшилися із 68,1 млрд. доларів США у 2021 році до 40,5 млрд. доларів США у 2025 році.

Залежність експорту від обмеженого переліку послуг, де домінують один-два види (наприклад, трубопровідний транспорт), завжди була ризиком для експорту послуг, і в нинішніх умовах припинення транзиту російського газу територією України має негативний вплив на обсяги та динаміку експорту.

Найбільш значущі для України транспортні послуги (за даними Держстату, у 2021 році — 36,4 відсотка загального експорту послуг; у 2022 році — 31,5 відсотка; у 2023 році — 34,8 відсотка; у 2024 році — 36,4 відсотка; у 2025 році — 25,3 відсотка) мають значні виклики (особливо для морського, повітряного, трубопровідного транспорту), тому експорт послуг потребує широкої диверсифікації.

Збройна агресія Російської Федерації проти України загострила вже наявні та спричинила нові виклики для розвитку українського експорту, серед яких треба зазначити:

недосконалість або відсутність механізмів державної підтримки експорту та залучення інвестицій у створення середньо- і високотехнологічної продукції, перспективної для експорту;

ускладнення маршрутів транспортування продукції, що експортується, і висока вартість логістики;

наявність тарифних і нетарифних бар'єрів для доступу до зовнішніх ринків, зокрема внаслідок змін торговельної політики окремих країн-партнерів;

недостатність обсягу доступного та відсутність довготривалого фінансування;

дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері експортної діяльності, зумовлений, зокрема, недоліками системи освіти;

недостатня конкурентоспроможність українських товарів;

неналежна технічна спроможність українських органів з оцінки відповідності надавати повний спектр послуг з оцінки відповідності для окремих видів промислової продукції та невизнання в ЄС документів про відповідність, виданих в Україні;

неналежний рівень взаємодії та координації між усіма учасниками експортної діяльності;

обмеження, що діють під час воєнного стану, насамперед, щодо граничних строків розрахунків за експортно-імпортними операціями та перетину кордону для ділових поїздок.

Водночас Україна зберігає ряд факторів, сприятливих для розвитку внутрішнього виробництва та нарощування експорту: технологічна база, наявність багатих джерел сировини (сільське господарство, деревина, мінеральні ресурси); зручне географічне розташування; межування із ринком ЄС; наявність угоди про вільну торгівлю і статус кандидата на членство в ЄС; розвинута мережа інформаційно-консультаційної підтримки та освітніх послуг.

Окремим фактором стримання залишається обмежена можливість суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва виходити на зовнішні ринки через дефіцит кваліфікованих кадрів, організаційних та інформаційних ресурсів, а також потреба в більш доступних сервісах підготовки до експорту.

Ця Стратегія впроваджується під час воєнного стану та гармонізації законодавства України із правом Європейського Союзу (acquis ЄС), що

потребує оперативної адаптації нормативно-правової бази, зокрема у сфері регулювання експортної діяльності.

Ця Стратегія відповідає основним законодавчим актам, що регулюють сферу експортної діяльності: Податковому кодексу України, Митному кодексу України, Законам України “Про зовнішньоекономічну діяльність”, “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, а також Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі, ратифікованому Законом України від 10 квітня 2008 р. № 250-VI.

Оскільки валютне регулювання здійснює Національний банк відповідно до Законів України “Про Національний банк України” і “Про валюту і валютні операції”, питання про валютну лібералізацію, конкретні інструменти і аспекти послаблення режиму валютного регулювання та контроль експортної діяльності регулюються стратегічними документами Національного банку.

Ця Стратегія відповідає змісту Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі — Угода про асоціацію), ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII; узгоджується із Стратегією розвитку оборонно-промислового комплексу України, затвердженою Указом Президента України від 20 серпня 2021 р. № 372 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 червня 2021 року “Про Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України”; Стратегією зовнішньополітичної діяльності України, затвердженою Указом Президента України від 26 серпня 2021 р. № 448 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року “Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України”; Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1550 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 8, ст. 665); Національною стратегією доходів до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 р. № 1218 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 11, ст. 722); Планом України, схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 32, ст. 2035); Стратегією продовольчої безпеки України на період до 2027 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 684 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 70, ст. 4220); Стратегією відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 821 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 82, ст. 4867); Стратегією розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами Європейського Союзу та Республікою Молдова до 2030 року, схваленою розпорядженням

Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 р. № 1337 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 8, ст. 688); Стратегією цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 11, ст. 890).

Ця Стратегія сприятиме виконанню завдань Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 22, ст. 1015), зокрема в частині збільшення обсягів українського експорту шляхом поглиблення торговельної співпраці із ЄС, підтримки та просування українського експорту у світі, спрощення проходження митних процедур, захисту виробничого та експортного потенціалу національних виробників і збереження доступу українських товарів до зовнішніх ринків.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

На актуальний стан економіки, зокрема експорт, впливають два чинники: збройна агресія Російської Федерації проти України, яка визначає поточну динаміку виробництва і торгівлі, і тривалий період деіндустріалізації та спрощення економічної структури, що формує негативний довгостроковий тренд.

Загалом збройна агресія Російської Федерації проти України стала надзвичайним викликом для держави. Станом на 31 грудня 2025 р. лише прямі збитки України, за даними оновленого звіту Світового банку “П'ята швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення” (Fifth Rapid Damage and Needs Assessment — RDNA5), оцінюються на рівні понад 195 млрд. доларів США. Порівняно із попередніми оцінками станом на 31 грудня 2024 р. це більше на 19 млрд. доларів США. Майже у 588 млрд. доларів США проти попередньої оцінки на рівні 524 млрд. доларів США оцінюються потреби України в реконструкції та відновленні. Найвищий рівень потреб щодо відновлення є в транспортному секторі, енергетиці, житловому секторі, промисловості та сільському господарстві.

Після початку збройної агресії Російської Федерації проти України обсяг валового внутрішнього продукту, за даними Держстату, зменшився у 2024 році порівняно із 2021 роком на 4,5 відсотка в доларовому еквіваленті, а експорт скоротився ще більше — на 38,7 відсотка.

Однак українська економіка в умовах воєнного стану проявила стійкість і за короткий строк повернулася до відновлення та зростання: за даними Держстату, у 2023 році зростання валового внутрішнього продукту становило 5,5 відсотка (порівняно із зменшенням на 28,8 відсотка за 2022 рік), а у 2024 році валовий внутрішній продукт зріс на 2,9 відсотка.

Тенденції експорту

Незважаючи на фактичне зростання обсягів експорту товарів і послуг перед початком збройної агресії Російської Федерації проти України аналіз показників приросту у вартісному та фізичному вимірах свідчить, що зазначений приріст відбувся здебільшого завдяки зростанню експортних цін.

Експорт товарів у вартісному вимірі у 2021 році зріс на 87,2 відсотка порівняно із 2016 роком, у той час як у фізичному вимірі, за даними Держстату, збільшився лише на 7,7 відсотка. До цього слід додати, що структура експорту змінилася: збільшилася частка сировини. Отже, основним фактором збільшення експортної виручки стало зростання середньої експортної ціни. Найбільше зростання впродовж зазначеного періоду відбулося у 2021 році (збільшення на 40,6 відсотка до 2020 року за розрахунками компанії “Укрпромзовнішекспертиза”, на підставі даних Держстату), коли спостерігалось значне підвищення цін на зернові, метали, руду, олії та інші експортні позиції України. Це було зумовлено відновленням глобальної економіки після гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а отже, високим попитом на такі товари у світі.

Спостерігалися негативні тенденції у структурі товарного експорту. Так, у 2017—2021 рр. відбулося скорочення частки експорту товарів, вироблених із використанням технологій високого та середнього рівня, у загальному обсязі експорту товарів, за даними Держстату, із 16,8 відсотка у 2017 році до 14,6 відсотка у 2021 році.

Одночасно відбулося скорочення продукції з високою доданою вартістю: машинобудівної продукції (із 11,7 відсотка до 9 відсотків), продукції харчової промисловості (із 6,5 відсотка до 5,6 відсотка) і продукції легкої промисловості (із 2,5 відсотка до 1,8 відсотка).

У товарній структурі експорту високою залишається сировинна орієнтація: питома вага сировинних товарів, за даними Держстату та на підставі розрахунку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1221 “Про затвердження переліку сировинних товарів та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 616” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 101, ст. 3282), у 2021 році становила 66,4 відсотка.

Після початку збройної агресії Російської Федерації проти України сировинна спрямованість в експорті зберігалася, хоча частка сировинної продукції за дев'ять місяців 2025 року скоротилася до 55,4 відсотка, також зменшилася частка середньо- та високотехнологічної продукції — із 14,6 відсотка у 2021 році до 13,7 відсотка за дев'ять місяців 2025 року.

Сучасні тенденції розвитку світової економіки свідчать, що в більшості розвинених економік і лідерів світової торгівлі експорт послуг зростає швидшими темпами, ніж експорт товарів.

Це є частиною глобальної тенденції переходу від продуктів до послуг, де частка послуг у валовому внутрішньому продукті збільшується, а їх роль у міжнародній торгівлі стає все більш значущою.

Україна має достатній потенціал у сфері експорту послуг. Сектор становить майже п'яту частину всього українського експорту, а в умовах структурних трансформацій, пов'язаних із викликами та вимогами воєнного стану і післявоєнного відновлення, його значущість зростає ще більше.

За підсумками 2025 року, за даними Держстату, експорт послуг скоротився на 19,4 відсотка (на 2 млрд. доларів США) порівняно із 2024 роком і становив 8,5 млрд. доларів США, а проти показників 2021 року зменшився на 4,3 млрд. доларів США (на 33,5 відсотка). При цьому питома вага експорту послуг у загальному експорті товарів і послуг України за дев'ять місяців 2025 року зросла до 18 відсотків проти 16,1 відсотка за 2021 рік.

За підсумками 2025 року найбільша частка експорту послуг припадала на: телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги (40,1 відсотка), транспортні послуги (25,3 відсотка), ділові послуги (15,2 відсотка), послуги з переробки матеріальних ресурсів (9,9 відсотка), фінансові послуги (3,9 відсотка), послуги з ремонту і технічного обслуговування (2 відсотки).

Збільшення обсягів експорту та удосконалення його структури потребує впровадження комплексу заходів, спрямованих на надання розширеного доступу до зовнішніх ринків, шляхом усунення наявних тарифних і нетарифних бар'єрів, підвищення рівня конкурентоспроможності українських товарів і послуг, цифровізації послуг, масштабування експортоорієнтованих виробництв, створення цілісної системи підтримки експорту.

Можливості для масштабування експортоорієнтованого виробництва

Швидке зростання експорту в Україні можливе тільки завдяки значному зростанню експортоорієнтованого виробництва.

Для України існують дві основні можливості для досягнення збільшення обсягів товарів із високою доданою вартістю, зокрема, перспективних для експорту:

розширення виробництва на наявних потужностях із подальшим збільшенням експорту;

залучення інвестицій у створення нових виробництв товарів із високою доданою вартістю.

Подальша інтеграція українського виробництва у глобальні або пан'європейські ланцюги вартості можлива шляхом залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій у створення нових виробничих потужностей та виробництво продукції, призначеної для експорту, насамперед, товарів переробної промисловості.

Зростанню експорту та залученню інвестицій у розвиток експортоорієнтованих виробництв в Україні сприятиме ряд факторів глобального економічного розвитку, до яких належать: зростання імпортного попиту на продовольство ряду країн Глобального Півдня, який може задовольнити Україна; формування нових ланцюгів вартості в контексті зеленого та цифрового переходу, де Україна може бути постачальником численних продуктів і компонентів; перенесення виробництв до дружніх країн із міркувань безпеки логістики постачання; попит на сучасну зброю, що стрімко зростає.

Переробка наявної в Україні сировини, яка зараз експортується переважно необробленою, дасть змогу збільшити виробництво перспективної для експорту продукції, що, у свою чергу, підвищить середню ціну експортованої продукції та загальну вартість експорту. Наприклад, запровадження окремих обмежувальних заходів щодо експорту необробленої деревини та металобрухту стимулювало переробку цієї сировини в Україні, що свідчить про необхідність збалансованого підходу до застосування стимулювальних та обмежувальних заходів щодо експорту сировини.

Частка виробництва продукції військового призначення (зокрема за кодами згідно з Класифікацією видів економічної діяльності 25.4 “виробництво зброї та боєприпасів” і 30.4 “виробництво військових транспортних засобів”) у структурі обсягів реалізації промислової продукції у 2024 році порівняно із 2021 роком зроста майже у 8 разів, а порівняно із 2023 роком — майже у 1,7 раза.

Співпраця України та ЄС у сфері оборонно-промислового комплексу є необхідною додатковою основою для забезпечення власної обороноздатності і шляхом до розширення присутності України на світових ринках військової техніки та озброєння.

“Біла книга з питань європейської оборони — Готовність 2030”, оприлюднена Європейською Комісією 19 березня 2025 р., передбачає докорінну зміну в оборонній промисловості ЄС і відкриває абсолютно нові можливості для оборонно-промислового комплексу України.

Тісніша співпраця між українською та європейською оборонною промисловістю дасть змогу якнайкраще використовувати інновації, нарощувати виробництво, залучати прямі інвестиції компаній ЄС в український оборонно-промисловий комплекс.

Інтеграція української оборонної промисловості в Європейську оборонно-промислову програму відкриє шлях Україні до європейського ринку озброєння з метою експорту продукції власної розробки, техніки, виготовленої в Україні та/або розробленої в інших країнах, і продукції, виробленої спільно із компаніями ЄС.

Державні інструменти підтримки, просування та розвитку експорту

Державні інструменти підтримки, просування та розвитку експорту систематизовані за такими напрямками:

фінансові механізми стимулювання експортної діяльності (продукти Експортно-кредитного агентства, банківські фінансові інструменти підтримки експорту);

інформаційно-консультаційна підтримка (консалтинг з експорту, експортні каталоги та бази даних (цифрові сервіси), аналіз ринків, сприяння виходу на нові ринки, освітні програми та семінари);

розвиток експортної інфраструктури (покращення логістики і транспортних мереж, цифрові рішення та спрощення процедур, що стосуються експортної діяльності);

розвиток міжнародних торговельних відносин (укладання торговельних угод, захист інтересів українських експортерів, належне представлення торговельно-економічних інтересів за кордоном, усунення тарифних і нетарифних бар'єрів);

промоція українських товарів і послуг (участь у міжнародних виставках та інших заходах, рекламні кампанії за кордоном, розвиток бренду “Зроблено в Україні”);

законодавча підтримка експорту (стимулювання інвестицій в експортоорієнтовані галузі, технічне регулювання, доступ до ринків державних закупівель інших країн);

співпраця із міжнародними організаціями (залучення міжнародної допомоги, обмін досвідом з іншими країнами).

Фінансові механізми стимулювання експортної діяльності

Засади державної підтримки експортної діяльності визначені Законом України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”, а основною інституцією, покликаною забезпечувати стимулювання та розвиток експорту, є Експортно-кредитне агентство, яке працює як страхова компанія із спеціальним статусом. Основні види страхових продуктів, що надаються Експортно-кредитним агентством експортерам: страхування зовнішньоекономічних договорів (контрактів), страхування експортних

кредитів, страхування банківських гарантій, страхування портфельним методом, страхування інвестиційних кредитів, страхування прямих інвестицій від воєнних і політичних ризиків.

За останні чотири роки роботи в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України Експортно-кредитне агентство продемонструвало стійку позитивну динаміку щодо підтримки експорту та забезпечення доступу експортерів до фінансування. Станом на 31 грудня 2025 р. сумарно підтримано 253 експортерів, а обсяг виданих за підтримки Експортно-кредитного агентства кредитів на виконання експортних договорів, за даними Експортно-кредитного агентства, становить понад 3,7 млрд. гривень.

На сьогодні у структурі портфеля Експортно-кредитного агентства основне місце посідає страхування передекспортного фінансування. Експортно-кредитне агентство провадить свою діяльність через партнерство із 12 українськими банками.

Результатом впровадження Експортно-кредитним агентством власної стратегії спрощення, цифровізації та масштабування інструментів для підтримки українського експорту стала інтеграція сервісів Експортно-кредитного агентства на порталі “Дія.Бізнес”. Усі сервіси зібрано в єдиному розділі, що значно спрощує та пришвидшує подання заявки, оформлення документів і проходження всіх необхідних процедур.

Проте є ряд факторів, що стримують розвиток Експортно-кредитного агентства і знижують його ефективність: неможливість віднесення комерційними банками кредитів, застрахованих Експортно-кредитним агентством, до групи активів із більш низьким ступенем ризику; відсутність державних гарантій для страхової діяльності Експортно-кредитного агентства та чіткого механізму для спрямування частини прибутку Експортно-кредитного агентства, який належить державі, на поповнення статутного капіталу (як це передбачено Законом України “Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності”).

Для вирішення цих проблемних питань необхідно вжити заходів до вдосконалення нормативно-правової бази, що створить передумови для збільшення кількості наданих послуг Експортно-кредитним агентством у рамках наявних інструментів і впровадження нових.

Нині перелік фінансових інструментів українських банків (як державних, так і комерційних) для експортерів включає: гарантії, акредитиви, кредитні лінії для передекспортного фінансування, документарні операції, передекспортне фінансування із страхуванням Експортно-кредитним агентством, підтримку інвестування в експортні виробництва (зокрема із страхуванням Експортно-кредитним агентством).

Максимальна сума експортного кредиту при цьому становить 20 млн. гривень строком на п'ять років.

Розвинені держави практикують спеціальні програми фінансування для підтримки і розвитку експорту, завдяки яким працює ряд інструментів комерційних банків із пільгового кредитування експортерів та іноземних покупців. В Україні така практика поки відсутня.

Інформаційно-консультаційна підтримка

Інформаційно-консультаційна та освітня підтримка експортерів є одним із ключових елементів формування експортного потенціалу України. Забезпечення належного рівня надання освітніх послуг, доступність актуальної інформації та професійне консультування сприяє підвищенню конкурентоспроможності українських компаній на світових ринках.

Основними організаторами навчальних програм і надавачами інформаційно-консультаційних послуг в Україні є: державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, торгово-промислові палати, а також консалтингові компанії та освітні установи, спроможні здійснювати такі заходи за рахунок бюджетних, приватних, донорських і грантових коштів. На регіональному рівні підтримку навчання у сфері експорту здійснюють обласні, міські держадміністрації (військові адміністрації).

За період своєї діяльності державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” здійснив ряд успішних заходів, спрямованих на сприяння розвитку і надання підтримки малому та середньому підприємству, підтримку та просування експорту українських товарів, робіт і послуг, і продовжує стабільно працювати. Державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” забезпечує сервісну, консультаційну і координаційну підтримку суб’єктів мікро-, малого та середнього підприємництва на етапах підготовки до експорту, виходу на зовнішні ринки та розвитку експортної спроможності.

У 2019 році державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” приєдналася до Робочої групи європейських організацій зі сприяння торгівлі (European Trade Promotion Organisations Working Group of Information Professionals), що сприяє обміну інформацією та розповсюдженню інформації про найкращі практики і досвід у сфері інформаційних і консалтингових послуг.

Державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” також є членом Асоціації європейських організацій з просування торгівлі (Trade Promotion Europe), що відкриває можливості для системного обміну досвідом із зарубіжними партнерами.

За даними звіту державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, протягом 2025 року організовано 13 міжнародних виставкових стендів і заходів для бізнесу на міжнародних виставках за кордоном за участю 175 компаній, надано понад 3,5 тис. консультацій для бізнесу через портал “Дія.Бізнес” і 680 консультацій з питань щодо

експортної діяльності і виходу на зовнішні ринки, проведено 150 досліджень зовнішніх ринків і стану секторів економіки України, 130 індивідуальних досліджень.

Освітні послуги від державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” представлені трьома освітніми програмами для підприємців і дев’ятьма онлайн-курсами.

Однак із 29,9 млн. гривень, які було залучено для організації міжнародних заходів, лише 1,6 млн. гривень — кошти державного бюджету. Решту 28,3 млн. гривень залучено у вигляді грантової допомоги від міжнародних партнерів, яка має нерегулярний характер, що значно обмежує як можливості із планування діяльності та розвитку установи, так і можливості для експортерів щодо отримання інформаційних і консультаційних послуг, а також щодо участі у пов’язаних заходах (виставки, торговельні місії, тематичні семінари, навчальні програми тощо).

Існує необхідність зменшити залежність державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” від грантів і посилити державну підтримку для забезпечення безперервності навчання у сфері експорту, надання консультацій, удосконалення інформаційних сервісів і підвищення рівня якості і доступності інформації.

На виконання завдань Експортної стратегії у грудні 2020 р. державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” у партнерстві із Кабінетом Міністрів України, за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та Канадсько-Українського проекту підтримки торгівлі та інвестицій (CUTIS) запустили Єдиний експортний веб-портал, який згодом було інтегровано до порталу “Дія.Бізнес”, що стало своєрідним проривом у сфері надання сервісних послуг для експортерів.

Портал “Дія.Бізнес” надає інформаційно-консультаційні послуги як початківцям, що лише планують розпочати власну справу, зокрема суб’єктам мікро-, малого та середнього підприємництва, так і підприємцям, які вже розвивають власний бізнес та експортують. Продовження роботи з адміністрування, наповнення та оновлення порталу “Дія.Бізнес” є важливою складовою успішного розвитку цифрової системи інформаційно-консультаційних послуг. Упродовж 2025 року на порталі “Дія.Бізнес” запроваджено ряд нових сервісів та інструментів, зокрема йдеться про асистентів штучного інтелекту, які допомагають виконувати ключові завдання бізнесу.

Перевагою ініціативи “Дія.Бізнес” є наявність онлайн- і офлайн-складової. Перша представлена порталом, на якому можна знайти інформацію для започаткування чи розвитку бізнесу, записатися на освітні курси та програми для підприємців та експортерів, отримати консультацію в режимі он-лайн. Друга — мережа центрів підтримки підприємців “Дія.Бізнес: простори”, в яких можна отримати безоплатні консультації,

відвідати освітні події для підприємців, орендувати зали для здійснення заходів, протестувати свій продукт на спеціальній локації.

Однак мережа центрів підтримки підприємців “Дія.Бізнес: простори” фізично представлена лише в 11 містах України, ще три центри тимчасово працюють в режимі он-лайн.

Розширення мережі таких центрів сприятиме наданню доступу до інформації та підвищенню рівня обізнаності підприємців під час підготовки до експортної діяльності, підвищенню рівня конкурентоспроможності українських товарів і послуг.

Крім того, на національному рівні діє Каталог українських експортерів (е-каталог). Це безоплатний онлайн-сервіс, створений державною установою “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” для налагодження прямих бізнес-контактів між іноземними компаніями та українськими виробниками товарів і послуг. Іноземні компанії, насамперед, використовують такі сервіси для пошуку бізнес-партнерів у тій чи іншій країні, адже їх функціонування забезпечується державними установами з підтримки експорту та викликає довіру.

На сьогодні одним із недоліків державної системи інформаційно-консультаційних послуг є обмеженість актуальної та важливої для експортера інформації у вільному доступі, оскільки часто на загальнодоступних ресурсах розміщено застарілу інформацію, а більш актуальна та спеціалізована інформація, яка міститься в базах даних провідних світових компаній у галузі глобальної стратегічної інформації та аналітичних досліджень, через високу вартість річної підписки чи обмеження доступу за певними критеріями здебільшого недоступна для суб’єктів малого та середнього підприємництва.

Продовження роботи з розширення переліку доступних сервісів сприятиме можливості отримання доступної інформації, зокрема забезпечить доступ експортерів до інформації із провідних світових баз даних.

Важливим аспектом для підвищення рівня якості послуг та більшого охоплення потенційних користувачів є покращення взаємодії між державними (державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, органи влади, закордонні дипломатичні установи України) та приватними консультантами (торгово-промислові палати, профільні консалтингові компанії та індивідуальні консультанти) з метою надання послуг з експортного консалтингу на платній і безоплатній основі та посилення співпраці у частині обміну інформацією щодо експорту.

У сфері освіти за напрямом зовнішньоекономічної діяльності в Україні спостерігається значний розвиток, що зумовлено попитом, який зростає, на кваліфікованих фахівців у цій галузі. Однак існує певна невідповідність навчальних програм у сфері зовнішньоекономічної діяльності і

міжнародних економічних відносин у закладах вищої освіти потребам сучасного бізнесу. Обмеження доступу студентам до стажування в компаніях-експортерах не дає змоги набутти актуальні знання та розвинути практичні навички.

Для подолання недосконалості програм, які стосуються навчання у сфері експорту в закладах вищої освіти, рішенням може бути підготовка та впровадження освітніх програм із залученням вітчизняних і закордонних менторів, досвідчених підприємців із власними історіями успіху (Рада старших експортерів), а також удосконалення елементів дуальної форми навчання. Також можливе удосконалення системи проходження практики і стажувань студентів закладів вищої освіти в компаніях-експортерах із фокусом на забезпеченні умов для проходження повноцінного виробничого навчання та набуття практичних навичок.

Окрім академічної освіти, існують численні короткострокові курси, тренінги та семінари, які пропонуються як державними установами, так і приватними освітніми центрами та бізнес-асоціаціями. Такі програми часто сфокусовані на практичних аспектах і формуються залежно від попиту.

Однак обмеженість фінансових ресурсів, які можуть бути використані на відповідні програми серед організаторів навчання для експортерів та їх залежність від закордонного грантового фінансування призводять, наприклад, до нерегулярності проведення таких освітніх програм на регіональному рівні і заважають розширенню секторальних навчальних програм з розвитку експорту на національному рівні (машинобудування, інформаційні технології, експорт послуг тощо).

Існує потреба в розбудові спроможності для проведення навчання у сфері експорту на регіональному рівні на постійній основі.

Ще одним важливим аспектом, необхідним для розвитку державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, є посилення його інституційної спроможності та зміцнення кадрового потенціалу.

Розвиток експортної інфраструктури

Одним із наслідків тривалої збройної агресії Російської Федерації проти України стало значне ускладнення логістичних маршрутів, що призвело до збільшення часових і фінансових витрат для вітчизняного експорту.

Блокада чорноморських портів, через які до 2022 року проходило близько 62,5 відсотка українського експорту товарів у вартісному вимірі, негативно вплинула на експортну логістику практично щодо всіх товарів. Навіть після відновлення роботи окремих морських портів у 2023 і 2024 роках цей напрямок транспортування вантажів залишається складним через постійну загрозу ракетних і дронівих атак. Відновлення контейнерних перевезень через українські чорноморські порти не повністю

вирівняло ситуацію, оскільки різниця в їх вартості нівелюється через нерегулярність фідерних перевезень і високі ризики, а отже, більші витрати на страхування.

Можливості експорту товарів через дунайські порти залишаються обмеженими через недостатню глибину русла річки і значний дефіцит портової інфраструктури, проблеми припортової інфраструктури. Міжнародні контейнерні лінії працюють із проміжною перевалкою контейнерів у портах Румунії, Туреччини, що збільшує вартість доставки контейнерів.

За таких умов необхідним є вжиття заходів до збільшення кількості контейнерних перевізників з метою зниження вартості фідерних перевезень і розширення діяльності державного оператора в частині фідерних контейнерних перевезень на базі ПрАТ “Українське Дунайське пароплавство”, що дасть змогу значно збільшити експорт товарів морським транспортом.

Через блокування морських портів автотранспорт став ключовою транспортною ланкою швидкого перенаправлення вантажів із українських портів до портів інших європейських країн через два основні сухопутні маршрути: західний — через Польщу, Німеччину та Балтійські країни і південний — переважно через Румунію, що допомогло стабілізувати ситуацію. Спрощенню автомобільних перевезень між Україною та ЄС сприяло підписання Угоди між Україною та Європейським Союзом про вантажні перевезення автомобільним транспортом наприкінці червня 2022 року. Водночас недостатність і недосконалість мережі автопереходів на західних кордонах України з ЄС призвела до тривалого простою вантажівок на кордоні, що значно збільшує вартість автоперевезень для експортерів.

За даними Держстату, у 2022 році забезпечено 33,7 млн. тонн експортних перевезень залізничним транспортом, що на 3,2 відсотка більше, ніж у 2021 році. Натомість, за даними Адміністрації морських портів України, обсяг експорту через українські порти у 2022 році становив 43,9 млн. тонн, що на 46,5 відсотка менше за аналогічний показник 2021 року (82 млн. тонн). Такий перерозподіл обумовлений початком збройної агресії Російської Федерації проти України. Скорочення обсягів перевезень стосувалося всіх категорій вантажів, але найменше зниження зафіксовано в сегменті зернових.

За даними Держстату та щоденними оперативними даними Держмитслужби, експорт товарів у фізичному вимірі всіма видами транспорту за 2025 рік становив 103,9 млн. тонн (проти 100,4 млн. тонн у 2023 році і 131,2 млн. тонн у 2024 році).

При цьому, за даними Держстату, у 2024 році забезпечено 30,7 млн. тонн експортних перевезень залізничним транспортом, що на 8 відсотків менше, ніж у 2023 році. Незначне падіння експортних перевезень

залізничним транспортом зумовлене можливістю експортувати морськими шляхами, яка відкрилася після запуску Українського морського коридору.

Збільшення пропускної здатності залізничних пунктів перетину державного кордону на західних кордонах України з ЄС, впровадження європейської колії, запровадження гнучкого тарифоутворення для експортерів сприятимуть удосконаленню залізничної транспортної логістики і подальшому збільшенню обсягів експортних залізничних перевезень.

В умовах часткового руйнування логістичної інфраструктури та ускладнення маршрутів транспортування все більшого значення набувають мультимодальні перевезення. Особливо актуальним це питання є в сучасних умовах, коли стоїть завдання перевезти вантаж на великі відстані, а логістичні можливості суттєво обмежені, зокрема неможливо здійснити прямі авіаперевезення. Удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази з метою єдиного правового і процедурного підходу із правом Європейського Союзу (*acquis* ЄС) створить сприятливі умови для експортерів під час виконання договорів мультимодального перевезення.

Вирішення зазначених проблемних питань здійснюватиметься переважно в рамках виконання завдань і заходів, передбачених: Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1550; планом заходів з реформування залізничного транспорту, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1411; Стратегією розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами Європейського Союзу та Республікою Молдова до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 р. № 1337.

У сучасному світі спостерігається посилена тенденція до глобальної цифровізації, яка охоплює всі сфери життя і трансформує економіку, суспільство, культуру та державне управління.

За умов необхідності швидкої інтеграції у глобальні торговельні системи вирішального значення набувають цифрові рішення та спрощення процедур, зокрема:

застосування цифрових інструментів і технологій штучного інтелекту, впровадження проектів щодо використання спеціалізованих національних моделей для моніторингу державних політик у сфері розвитку експорту, а також за результатами проведення аналізу світових практик у цій сфері;

створення національної онлайн-платформи для продажу на експорт українських товарів, зокрема нероздрібних (B2B-варіант).

Удосконалення наявних і впровадження нових цифрових сервісів і спрощення процедур забезпечить швидке та якісне надання послуг, що є

важливою передумовою для стимулювання експортної діяльності та залучення інвестицій.

Також в умовах поглиблення інтеграції України у глобальні ринки особливого значення набуває популяризація інституту авторизованого економічного оператора (АЕО) як міжнародно визнаного стандарту надійності в ланцюгах постачання, що діє більше ніж у 80 країнах світу. У державах — членах ЄС близько 75 відсотків митних оформлень здійснюється за участю компаній із статусом АЕО, що підтверджує його практичну ефективність.

Станом на серпень — вересень 2025 р. в Україні 100 компаній мали статус АЕО, а їх частка в товарообігу перевищує 5 відсотків. Розширення цієї практики сприятиме зміцненню довіри до українських експортерів, підвищенню прозорості торгівлі та наближенню до стандартів ЄС.

Розвиток міжнародних торговельних відносин

Набуття Україною у 2008 році повноправного членства у СОТ створило сприятливі умови для інтеграції національної економіки у світову економічну систему та лібералізації торговельного режиму шляхом укладення угод про вільну торгівлю, які передбачають усунення тарифних і нетарифних бар'єрів.

З метою лібералізації доступу товарів і послуг українського походження до ринків країн світу Україною укладено угоди про вільну торгівлю з ЄС, державами Європейської асоціації вільної торгівлі (Швейцарська Конфедерація, Королівство Норвегія, Республіка Ісландія та Князівство Ліхтенштейн), Великою Британією, Канадою, Північною Македонією, Чорногорією, Ізраїлем, державами СНД.

Упродовж 2022—2025 рр. Україна підписала нові угоди про вільну торгівлю із Туреччиною та Об'єднаними Арабськими Еміратами і модернізовані угоди з Північною Македонією, Канадою та державами Європейської асоціації вільної торгівлі (Швейцарською Конфедерацією, Королівством Норвегія, Республікою Ісландія та Князівством Ліхтенштейн).

Важливим кроком на шляху до інтеграції України у глобальні виробничі ланцюги стало приєднання України у 2018 році до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (далі — Конвенція Пан-Євро-Мед). 1 січня 2025 р. Україна приєдналася до оновленої зазначеної Конвенції.

Для успішного виходу українських товарів на зовнішні ринки існує необхідність усунення нетарифних бар'єрів, гармонізації вимог із показниками безпечності продукції із країнами-імпортерами, зокрема державами ЄС, проведення експрес-випробувань, затверджених і

гармонізованих з іншими країнами, визнання українських документів про відповідність тощо.

Негативний вплив нетарифних бар'єрів особливо помітний у таких товарних групах: фармацевтична продукція, продукція деревообробки, легка промисловість, машинобудування, сільське господарство та харчова промисловість, металургійний комплекс.

Зазначені товарні групи гостро відчують тиск тарифного регулювання. Тарифні обмеження також ускладнюють експорт кондитерських виробів, парфумерії та косметичних виробів, молочної продукції, освітлювальної техніки, лазерних верстатів, електричного та електронного устаткування для автотранспортних засобів, овочів і фруктів.

До факторів, які негативно впливають на передбачуваність торгівлі товарами українського походження, а отже, погіршують перспективи та створюють ризики для розвитку українського експорту, серед іншого, належать:

кардинальні зміни торговельної політики країн, які входять до найбільших імпортерів світу;

припинення торговельними партнерами дії режиму повної лібералізації доступу до ринку, що надавався товарам українського походження після початку збройної агресії Російської Федерації проти України;

запровадження рядом країн-сусідів нетарифних обмежувальних заходів щодо окремої сільськогосподарської продукції українського походження (заборони, режим ліцензування, посилений фітосанітарний контроль);

застосування на зовнішніх ринках до українських товарів, особливо металургійної продукції, антидемпінгових і захисних заходів;

ризики, пов'язані із змінами тарифного і нетарифного регулювання внаслідок вступу України до ЄС за відсутності належних компенсаторних механізмів, спрямованих на збереження і розвиток виробничого та експортного потенціалу;

запровадження торговельними партнерами нових заходів регулювання імпорту, пов'язаних з імплементацією політик у сфері захисту довкілля, здоров'я людей і тварин тощо, які можуть суттєво вплинути на обсяги українського експорту.

Суттєвий вплив на український експорт матиме вступ України до ЄС, оскільки Україна має імплементувати право Європейського Союзу (acquis ЄС), денонсувати угоди про вільну торгівлю і перейти на застосування імпорتنних/експортних мит ЄС, скасувати будь-які експортні обмеження тощо.

Дослідження права Європейського Союзу (*acquis* ЄС), що пов'язані із торгівлею, допоможуть ідентифікувати можливі ризики і переваги для певних українських галузей і подальшого планування заходів, необхідних для мінімізації зазначених ризиків або створення можливостей для українських компаній скористатися відповідними перевагами. Доцільним також є проведення досліджень наслідків вступу України до ЄС у розрізі конкретних галузей, зокрема у зв'язку з переходом на тарифи ЄС, запровадженням різних регуляторних вимог тощо.

Оновлення наявних і укладення нових угод про вільну торгівлю, насамперед, із країнами — учасницями Конвенції Пан-Євро-Мед, а також двосторонніх угод із країнами СНД, крім Російської Федерації та Республіки Білорусь, є одним із пріоритетних напрямів роботи, спрямованої на покращення доступу українських товарів і послуг до зовнішніх ринків.

Іншим важливим напрямом є проведення консультацій і переговорів, а також застосування механізмів вирішення спорів, передбачених багатосторонніми угодами СОТ і двосторонніми угодами про вільну торгівлю, з метою усунення тарифних і нетарифних обмежувальних заходів, запроваджених щодо товарів українського походження.

Усуненню тарифних і нетарифних бар'єрів також сприятиме:

забезпечення постійної активної участі України в роботі регулярних і переговорних органів СОТ, реалізації схвалених рішень, а також приєднання до нових ініціатив СОТ (за умови попереднього проведення аналізу доцільності такого приєднання та впливу на економіку України) з метою ефективного захисту національних економічних інтересів України;

представлення позиції України під час засідань органів СОТ з метою уникнення або мінімізації негативних наслідків для національних економічних інтересів України, забезпечення захисту її прав та інтересів в торговельно-економічній сфері через запропоновані та впроваджені рішення і заходи;

участь у визначенні напрямів подальшого розвитку багатосторонньої торговельної системи та в робочих групах щодо вступу нових членів до СОТ з метою покращення умов доступу до ринків товарів і послуг.

Належне представлення торговельно-економічних інтересів України за кордоном є ключовою ланкою цілісної системи підтримки експорту. В Україні ці функції покладено на відділи з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України.

Сучасні виклики, пов'язані із збройною агресією Російської Федерації проти України, змінами глобального торговельного ландшафту, порушенням шляхів постачання продукції та логістичними ускладненнями, набуттям Україною статусу кандидата на членство в ЄС, зумовлюють необхідність посилення ефективності представлення торговельно-економічних інтересів України за кордоном шляхом: залучення

кваліфікованих кадрів у відповідних сферах; покращення взаємодії державних органів, задіяних у реалізації політик і здійсненні заходів щодо сприяння експорту зокрема і реалізації зовнішньоекономічної політики загалом; покращення комунікації з компаніями-експортерами, зокрема в рамках проведення торговельних розслідувань іноземними країнами стосовно продукції українського походження; забезпечення організації та проведення торговельних місій, провадження виставкової діяльності тощо.

Промоція українських товарів і послуг

На сьогодні в умовах тривалої збройної агресії Російської Федерації проти України особливо важливо донести думку, що економіка України стійка, а українські підприємці залишаються надійними партнерами.

Попри значне зростання глобальної уваги до України з 2022 року міжнародне сприйняття України досі залишається досить однобічним: домінуюча частина загального наративу продовжує обмежуватися темами війни та безпеки.

Інші важливі напрями — промисловість, технології, аграрний сектор — досі недостатньо представлені в міжнародному інформаційному полі, відсутні стійкі асоціації з економічною цінністю України для світу.

Українські комунікаційні потужності мають ряд недоліків: фрагментованість інформації, відсутність єдиного голосу щодо економічних можливостей держави; недостатня присутність у медіа великих регіонів Глобального Півдня та недостатня локалізація контенту (мови, культурні референції); ресурсні обмеження щодо підготовки та впровадження комунікаційних кампаній; відсутність середньострокових планів і недостатність бюджетного фінансування.

Разом з тим Україна вже має розвинену екосистему комунікаційної підтримки експорту, серед ключових учасників якої МЗС та закордонні дипломатичні установи України, Мінекономіки, державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, торгово-промислові палати, експертні громадські організації, громадські платформи підтримки малого та середнього бізнесу, міжнародні партнери.

Держава має достатньо розвинені канали міжнародної комунікації у сфері політики (“Ukraine.ua”, “United24”, публічна дипломатія). Україна починає сприйматися як стійка нація, яка здатна до інновацій та адаптації до викликів і генерування рішень в умовах кризи. Крім того, у сфері просування експорту є досвід впровадження експортного бренду “Trade with Ukraine”, який використовується для брендування національних і колективних стендів України на міжнародних виставках.

Ця інституційна база має стати основою для розвитку позитивного іміджу України, її позиціонування як привабливого і надійного партнера та

підвищення рівня впізнаваності українських товарів у світі, що передбачає роботу над:

створенням загального об'єднуючого іміджу України, що передає цінності, які вона несе для світової економіки, із урахуванням уже напрацьованого уявлення про стійкість українських партнерів, Україну як сучасний виробничий хаб, джерело продовольчої безпеки, інновацій, цифрових сервісів, енергетичних можливостей;

цільовими послугами для ринків різних регіонів, наприклад, акцент на аграрній експертизі для країн Африки, технологічних рішеннях для держав Південно-Східної Азії;

розробкою креативної рамки бренду “Зроблено в Україні”, яка має включати гнучкі інструменти, адаптовані до різних ринків і секторів; розробкою платформи, яка має бути створена на основі аналізу цільових аудиторій; заходами із просування та популяризації бренду “Зроблено в Україні”;

інформаційною та дипломатичною підтримкою розгортання українських торгових мереж із продажем українських товарів, які стануть амбасадорами бренду “Зроблено в Україні”;

створенням механізмів координації активності заінтересованих сторін, залучених до комунікаційних кампаній.

Законодавством України передбачено щороку планування та можливість забезпечення часткового фінансування участі в міжнародних виставках та ярмарках за рахунок коштів державного бюджету. Однак, зважаючи на обмеженість державних коштів і пріоритетність їх спрямування на заходи, пов'язані із забезпеченням обороноздатності нашої держави та відновленням об'єктів критичної інфраструктури, державне фінансування участі в міжнародних виставках зупинено.

Частково проблема недостатнього фінансування вирішується за рахунок коштів партнерів з розвитку в рамках реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, проте на сьогодні відсутні дієві механізми для забезпечення стабільності такого фінансування, а також моніторингу та оцінки результатів.

Існує необхідність удосконалення механізму планування та державної підтримки представлення національних павільйонів і стендів на міжнародних виставках у сфері розвитку експорту на основі визначення пріоритетів із урахуванням галузевих і географічних чинників та розвитку фінансових інструментів підтримки виставкової діяльності, зокрема з боку програм міжнародної технічної допомоги, а також шляхом відновлення державної підтримки здійснення пріоритетних виставкових заходів.

Важливу роль для налагодження ефективного функціонування такого механізму відіграє покращення взаємодії між собою учасників виставкового

процесу, насамперед, галузевих асоціацій та організацій, що підтримують бізнес, активне залучення до процесу планування та визначення пріоритетних виставкових заходів представників центральних органів виконавчої влади, державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, торгово-промислових палат, а також об’єднань бізнесу.

Активне залучення представників органів державної влади до популяризації національних стендів України, зокрема проведення інформаційних кампаній, забезпечення високого рівня представництва на окремих виставках, залучення працівників дипломатичної служби до участі в організації та представленні національних стендів сприятиме покращенню іміджу України як надійного торговельного партнера, а налагодження системної комунікації із найбільшими виставковими мережами та організаціями з метою отримання вигідних умов для участі українських компаній у межах національних стендів сприятиме підвищенню впізнаваності та рівня конкурентоспроможності українських товарів і послуг.

Законодавча підтримка експорту

Започаткована Президентом України Всеукраїнська економічна платформа “Зроблено в Україні” має на меті залучення інвестицій для розвитку українських виробників, збільшення виробництва продукції із високою доданою вартістю та стимулювання попиту на українські товари, виконання ряду державних програм.

Зокрема, державна програма надання грантів на створення, розвиток виробництв переробної промисловості або оновлення основних засобів виробництва передбачає надання грантів у сумі до 8 млн. гривень/проект у розмірі до 50 відсотків вартості проекту з розвитку переробки, а для суб’єктів господарювання, які оновлюють основні засоби виробництва, знищені чи пошкоджені внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, не перевищує 16 млн. гривень, при цьому не може бути більшим за розмір нанесеного збитку.

Продовження виконання програм із одночасним збільшенням лімітів фінансування сприятиме нарощенню виробництва товарів з високою доданою вартістю та покращенню структури експорту.

Для реалізації інвестиційних проектів у сфері переробної промисловості інвесторам необхідні підготовлені земельні ділянки, забезпечені базовою інженерною і транспортною інфраструктурою (електропостачання, газопостачання, водопостачання, під’їзні автомобільні та залізничні шляхи тощо).

Такими ділянками можуть бути території індустріальних парків, створення і розвиток яких регламентується Законом України “Про індустріальні парки”, згідно з яким держава може здійснювати часткове

відшкодування витрат на підключення індустріальних парків до електричних мереж, а також співфінансування будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.

На сьогодні максимальний обсяг такого фінансування встановлено на рівні 50 відсотків вартості робіт, але не більше 150 млн. гривень на один парк. Іншу частину фінансування забезпечує заявник (ініціатор створення індустріального парку або його керуюча компанія) із залученням будь-яких джерел, не заборонених законодавством.

Для індустріальних парків, що створені на деокупованих територіях, частка фінансування з боку держави становить до 80 відсотків.

Будівництво об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури для перших індустріальних парків — учасників програми державного стимулювання вже розпочато.

Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про індустріальні парки” та деяких інших законодавчих актів України щодо залучення інвестицій у промисловий сектор економіки шляхом стимулювання створення індустріальних парків” також передбачено, що під час підготовки проекту Закону України про Державний бюджет України на 2022 рік та наступні чотири роки необхідно передбачити видатки в сумі не менше 2 000 000 тис. гривень на відповідний рік. Проте у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України перше надання державного стимулювання відбулося лише у 2024 році.

Загалом у 2024 році були прийняті рішення про надання державного стимулювання ініціаторам створення та керуючим компаніям 15 індустріальних парків на загальну суму 1,1 млрд. гривень для реалізації 33 проектів, зокрема приєднання двох індустріальних парків до електричних мереж.

На 2025 рік у державному бюджеті було передбачено 500 млн. гривень, що дає змогу надати державне стимулювання приблизно п'яти-шести індустріальним паркам. Водночас з огляду на необхідність створення кількох десятків таких парків по всій території України зазначений обсяг фінансування є недостатнім і потребує перегляду.

Важливим інструментом для стимулювання залучення інвестицій в експортоорієнтоване виробництво є страхування від воєнних і політичних ризиків.

Серед міжнародних організацій, що проводять страхування від воєнних і політичних ризиків в Україні, треба відзначити: Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, яке належить до Групи Світового банку, Міжнародна фінансова корпорація розвитку США, ЄБРР, близько 10 іноземних експортно-кредитних агентств.

Наприкінці 2023 року внесено зміни до національного законодавства, що дало змогу Експортно-кредитному агентству здійснювати страхування від воєнних і політичних ризиків, зокрема, інвестицій, і дало можливість активно залучати кошти міжнародних партнерів та урядів. На сьогодні максимальна страхова сума для таких продуктів становить 400 млн. гривень, що із урахуванням високої середньої вартості будівництва переробної компанії недостатньо.

Разом з тим, порівняно невеликий обсяг власного капіталу та його недосконала структура є ключовою причиною, що стримує масштабування діяльності Експортно-кредитного агентства, зокрема щодо страхування інвестицій та інвестиційних кредитів. Докапіталізація Експортно-кредитного агентства створить можливості для активного розвитку послуг із страхування інвестиційних проектів, спрямованих на будівництво експортоорієнтованих компаній.

Залучення прямих іноземних інвестицій великих корпорацій для організації нового виробництва в Україні сприятиме збільшенню обсягів експорту.

Україна має значний потенціал для розміщення на власній території виробництв транснаціональних корпорацій і досвід залучення транснаціонального капіталу у виробництво. На початку 2000-х років транснаціональними корпораціями було створено близько 35 експортоорієнтованих виробництв (комплектувальні частини/вироби, електроніка, побутова техніка тощо), найбільше в Західній Україні. Основною мотивацією для цього процесу були низькооплачувана праця та близькість до європейських ринків. Частина виробництв розміщувалася на території спеціальних економічних зон і отримала податкові пільги у вигляді звільнення від оподаткування імпорту обладнання і сплати податку на прибуток строком на п'ять років.

Базуючись на набутому досвіді, а також зважаючи на відсутність стратегічного документа у сфері залучення інвестицій, доцільно розглянути питання щодо можливості створення експортних виробничих зон і здійснити ряд заходів, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості України для розміщення експортоорієнтованих виробництв транснаціональних корпорацій шляхом вирішення певних проблемних питань, до яких належать:

відсутність компенсації частини інвестицій у вигляді прямих грантів на кожне створене робоче місце або надання додаткових, важливих для інвестора послуг (будівництво житла, соціальної інфраструктури, підготовка персоналу);

необхідність забезпечення зручного доступу до участі в конкурсах на укладення угод про розподіл продукції та запуску механізму угод про розподіл продукції (металеві руди, глини, кварцовий пісок тощо).

Через невизнання в ЄС документів про відповідність, виданих в Україні, українські експортери змушені повторно проводити оцінку відповідності своєї продукції в країнах ЄС, що потребує значних додаткових витрат часу і коштів.

Вирішити цю проблему для частини експортних товарів, насамперед продукції машинобудування, має укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (далі — Угода АСАА).

Угода АСАА передбачає взаємне визнання в ЄС і Україні документів про відповідність у секторах промислової продукції, охоплених Угодою АСАА.

Можливість укладення Угоди АСАА передбачена Угодою про асоціацію. Для цього Україна повинна узгодити національне законодавство України, інституції та стандарти із галузевим і горизонтальним законодавством, інституціями та стандартами ЄС.

Визначено пріоритетні сектори промисловості, для яких планується укласти Угоду АСАА, що стосуватиметься лише трьох із 27 передбачених Угодою про асоціацію секторів промисловості, на які припадає близько 5 відсотків українського експорту до ЄС. Йдеться про такі товари, як комплекти проводів запалювання до автомобілів, щити та панелі для контролю і розподілу електричної напруги, пральні машини.

Отже, після укладення Угоди АСАА необхідно інтенсифікувати процес долучення нових секторів промисловості, насамперед тих, де в Україні є значний потенціал для нарощування обсягів експорту до ЄС, і узгодження національного законодавства України, інституцій і стандартів із відповідним законодавством і практикою ЄС.

Український бізнес стикається із проблемою неможливості отримання повного спектру послуг у вітчизняних органах з оцінки відповідності для окремих видів промислової продукції, що пов'язано, зокрема, із тим, що прийняті в Україні технічні регламенти, розроблені на основі відповідних актів ЄС, передбачають проведення оцінки відповідності (серед іншого і випробувань), для виконання яких необхідне додаткове обладнання. Найбільший дефіцит таких послуг наявний у секторі будівельної продукції, широкого спектру машинобудівної продукції, косметики, фармацевтичної продукції та медичного обладнання.

Після укладення Угоди АСАА ця проблема буде вирішена для відповідних секторів промисловості, оскільки ринок послуг з оцінки відповідності буде розширений завдяки можливості отримання таких послуг у будь-якому нотифікованому органі з оцінки відповідності, зокрема і за межами України.

Для стимулювання розвитку мережі органів з оцінки відповідності та їх належного облаштування можливим варіантом є домовленості із

партнерами про використання міжнародної грантової підтримки і технічної допомоги.

За даними СОТ, ринок державних закупівель сторін Угоди про державні закупівлі оцінюється в обсязі близько 2 трлн. доларів США щороку і становить значний потенціал для диверсифікації експорту та інтеграції українських виробників до глобальних ланцюгів постачання.

Незважаючи на приєднання України до Угоди про державні закупівлі у 2016 році рівень залученості українських постачальників до міжнародних тендерів залишається на низькому рівні. Нереалізований потенціал у цій сфері обмежує ефективність національного експорту та уповільнює інтеграцію України у глобальні економічні процеси.

Відповідно до положень Угоди про державні закупівлі українські компанії отримали рівний доступ до державних закупівель у понад 49 юрисдикціях світу, зокрема ЄС, США, Канаді, Японії, Великій Британії, Ізраїлі, Швейцарії, Норвегії. Усі вони мають високі показники публічних закупівель, чіткі регуляторні рамки, цифрові тендерні платформи та зацікавленість у справедливій конкуренції між постачальниками.

Низький рівень обізнаності суб'єктів господарювання щодо наявних можливостей і практичних аспектів функціонування ринків, незначна кількість і застарілість навчальних програм та уніфікованих методичних матеріалів для підготовки до участі в міжнародних тендерах, необізнаність щодо механізмів захисту прав та інтересів українських компаній у разі їх порушення під час проведення закупівель за кордоном, масштаби та складність завдань, пов'язаних із системною роботою на ринках державних закупівель, є основними факторами, що обмежують доступ вітчизняних суб'єктів господарювання до ринків державних закупівель сторін Угоди про державні закупівлі.

Формування системної державної політики та розбудова інституційної спроможності, зокрема розроблення та затвердження комплексного плану заходів (дорожньої карти) рішенням Кабінету Міністрів України, визначить стратегічні пріоритети і чіткі шляхи для стимулювання участі бізнесу в закупівлях відповідно до Угоди про державні закупівлі і закладе підґрунтя для створення моделі ефективної реалізації державної політики в цьому напрямі із урахуванням необхідного інституційного та ресурсного забезпечення. Слід також урахувати необхідність підвищення рівня практичної спроможності українського бізнесу шляхом створення уніфікованої методичної бази, розроблення комплексних навчальних модулів і здійснення на їх основі навчальних заходів для представників бізнесу, включно із ознайомленням із наявними механізмами захисту прав та інтересів українських експортерів у разі порушення їх прав у сфері публічних закупівель.

Співпраця з міжнародними організаціями

Залучення коштів міжнародних партнерів є критично важливим для України, особливо у контексті підтримки економіки в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України.

Співпраця із ключовими партнерами, такими, як: Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку, ЄБРР, Європейський інвестиційний банк — дає змогу акумулювати необхідні кошти як для впровадження ключових реформ на урядовому рівні, так і для реалізації проектів і виконання програм, спрямованих на допомогу бізнесу, зокрема експортоорієнтованому.

Механізм підтримки “Ukraine Facility” дасть змогу ЄС впродовж періоду його реалізації надавати Україні передбачувану і гнучку підтримку на суму до 50 млрд. євро.

Така співпраця підкреслює зобов’язання ЄС підтримувати Україну на її шляху до членства в ЄС.

На сьогодні ЄС є найбільшим торговельним партнером України, частка якого в українському експорті товарів за дев’ять місяців 2025 року становила 57,6 відсотка, за даними Держстату.

Впровадження спільних проектів, обмін досвідом і знаннями є важливим інструментом для розвитку міжнародного співробітництва та інтеграції в європейську спільноту.

З метою подальшого поглиблення торговельно-економічного співробітництва з державами — членами ЄС, включення українських промислових компаній до глобальних ланцюгів створення вартості, нарощування обсягів українського експорту до ЄС, налагодження взаємовигідного партнерства із бізнес-асоціаціями та компаніями ЄС вбачається за доцільне створити міжнародну коаліцію з підтримки українського експорту із європейськими виробниками та міжнародними організаціями, що працюють в Україні.

Тенденції та висновки щодо напрямів розвитку експорту

Оскільки потенціал зростання експорту в Україні на наявних виробничих потужностях обмежений (окремо слід розглядати можливості і перспективи експорту продукції оборонно-промислового комплексу), для масштабування експорту необхідно залучення інвестицій у новостворені виробництва.

Для швидкого зростання експорту і переходу до експорту середньо- та високотехнологічних товарів необхідно сконцентруватися на здійсненні заходів економічної політики, які полягають у стимулюванні приватних інвестицій, спрямованих на створення експортоорієнтованих виробництв, і

підтримці підприємництва. Одним із вагомих факторів, що сприяє зміцненню експортного потенціалу, є індустріальні парки.

Заходи з реалізації цієї Стратегії спрямовані на усунення бар'єрів у діяльності експортерів, таких, як: ускладнення доступу до ринків через логістику, тарифне і нетарифне регулювання, складні внутрішні процедури здійснення експорту тощо.

Важливим чинником інтеграції у світові ланцюги доданої вартості та створення додаткових робочих місць є широка диверсифікація та зростання експорту послуг, особливо цифрових послуг, що вимагає інвестицій у цифрову інфраструктуру, освіту і розвиток навичок.

Одним із напрямів розвитку експортного потенціалу може бути стимулювання експорту продукції оборонно-промислового комплексу, адже за останні три роки цей сектор має найбільший обсяг створених нових виробництв, потужність яких перевищує платоспроможний попит всередині держави.

За прогнозом Міноборони, спроможності оборонно-промислового комплексу у 2026 році сягнуть 35 млрд. доларів США, що створює додаткові експортні можливості, які перевищують можливості будь-якого іншого сектору. Це вражаючий результат, що підтверджує масштабні плани держави в галузі озброєння та оборони.

Заходи для зростання експорту також зосереджені на посиленні державних інструментів для стимулювання і підтримки виробництва та експорту. Наявність потужного інструментарію державної підтримки сприятиме розвитку наявних компаній і створенню нових.

Важливим чинником, який охоплює всі аспекти підготовки та діяльності на зовнішніх ринках, є наявність достовірної та доступної інформації, а також можливість прискорення виробничих, логістичних, організаційних процесів. З цієї точки зору доступні інформаційно-консультаційні послуги та цифровізація процесів експортної діяльності є необхідною складовою для вдосконалення процесів виробництва та експорту товарів і послуг з метою підвищення рівня їх конкурентоспроможності на міжнародних ринках.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення

Стратегічний задум національного експортного розвитку полягає у тому, щоб масштабувати виробництво та експорт товарів і послуг з високою доданою вартістю, скориставшись міжнародним попитом і такими наявними перевагами, як людський капітал, природні ресурси, географічне розташування із застосуванням державної політики стимулювання.

Реалізація цієї Стратегії сприятиме підвищенню стійкості української економіки, її технологічному оновленню та започаткуванню переходу до моделі експортоорієнтованого зростання.

Ця Стратегія реалізується за такими стратегічними цілями:

Стратегічна ціль 1. Нарощування виробництва експортоспроможних товарів, покращення структури експорту, збільшення його середньої ціни.

Стратегічна ціль 2. Створення сприятливих умов для провадження експортної діяльності.

Стратегічна ціль 3. Зміцнення державних спроможностей, інституцій та інструментів для розвитку експорту.

На основі комплексного опрацювання питання щодо сучасного стану та можливостей розвитку експорту визначено такі показники досягнення зазначених стратегічних цілей у 2030 році:

показник досягнення стратегічної цілі 1: зменшення частки продукції сировинного та низького ступеня переробки в загальному експорті до 59 відсотків (за дев'ять місяців 2025 року — 87,3 відсотка, за даними Держстату);

показники досягнення стратегічної цілі 2: досягнення співвідношення обсягу експорту товарів і послуг до валового внутрішнього продукту 33 відсотки (рівень 2024 року — 29,4 відсотка, за даними Держстату);

зростання питомої ваги експорту послуг у загальному експорті товарів і послуг до 25 відсотків (за дев'ять місяців 2025 року — 18 відсотків, за даними Держстату);

показник досягнення стратегічної цілі 3: зростання обсягів експорту товарів і послуг до 85 млрд. доларів США (рівень 2025 року — 48 млрд. доларів США, за даними Держстату та щоденними оперативними даними Держмитслужби).

Ця Стратегія передбачає поетапне досягнення стратегічних цілей.

Перший етап, передбачений операційним планом заходів з реалізації Стратегії у 2026—2028 рр., включає створення сприятливих умов для розвитку експортної діяльності: удосконалення законодавчої бази, зокрема із урахуванням поглиблення євроінтеграційних процесів; проведення необхідних досліджень; підвищення спроможності наявних державних інституцій з підтримки та розвитку експорту; усунення тарифних і нетарифних бар'єрів для доступу товарів українського походження до зовнішніх ринків; удосконалення наявних фінансових інструментів і механізмів підтримки та розвитку експорту; стимулювання інвестицій у створення виробничих потужностей для експортоспроможних товарів тощо.

Очікується, що в результаті виконання завдань і здійснення заходів Стратегії на першому етапі загальний обсяг експорту товарів і послуг

у 2028 році становитиме 80 млрд. доларів США, що узгоджується із Прогнозом економічного і соціального розвитку України на 2026—2028 роки, схваленим постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2025 р. № 946 (Офіційний вісник України, 2025 р., № 71, ст. 4862), а частка продукції сировинного та низького ступеня переробки в загальному експорті становитиме 73,9 відсотка (тобто, зменшиться на 15 відсотків до базового року). При цьому за результатами 2028 року співвідношення обсягу експорту товарів і послуг до валового внутрішнього продукту сягне 31,2 відсотка (збільшення на 1,8 відсотка до базового року). Очікується також зростання в 2028 році питомої ваги експорту послуг у загальному експорті товарів і послуг до 22 відсотків (або на 2,3 відсотка більше, ніж у 2024 році).

На основі результатів впровадження зазначеного операційного плану заходів буде проведено аналіз і розроблено проект плану на 2029—2030 роки із урахуванням результатів проведених досліджень, розроблених планів, здійснених заходів з підготовки програм тощо.

На другому етапі розроблені завдання та заходи стануть логічним продовженням започаткованих у 2026—2028 рр. процесів, спрямованих на впровадження цілісної системи підтримки та розвитку експорту товарів і послуг українського походження.

Завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей,
та очікувані результати

Стратегічна ціль 1. Нарощування виробництва експортоспроможних товарів, покращення структури експорту, збільшення його середньої ціни.

Досягнення цілі передбачається шляхом виконання таких завдань і здійснення заходів з метою їх виконання:

1) стимулювання інвестицій у виробництво середньо- та високотехнологічних товарів, розвиток переробної промисловості:

забезпечення страхування інвестиційних проектів від воєнних ризиків;

оптимізація та розширення можливостей для застосування інструментів державного стимулювання з метою створення індустріальних парків відповідно до Закону України “Про індустріальні парки”;

фінансування інвестиційних проектів за бюджетною програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу”.

Результатом виконання цього завдання буде: збільшення кількості виробничих майданчиків із наявною інфраструктурою; стимулювання інвестицій у будівництво нових переробних заводів в Україні, зокрема і шляхом надання фінансової підтримки;

2) інтеграція у світові ланцюги вартості шляхом залучення транснаціонального капіталу та прямих іноземних інвестицій:

розробка дорожньої карти залучення в Україну транснаціонального капіталу та прямих іноземних інвестицій;

розроблення механізму надання іноземним інвесторам у користування земельних ділянок або виробничих майданчиків із необхідною інфраструктурою для розміщення експортоорієнтованих виробництв;

оцінка доцільності запровадження в Україні експортно-виробничих зон із застосуванням елементів міжнародної практики (включно із спеціальними режимами регулювання) для стимулювання локалізації експортоорієнтованого виробництва.

Результатом виконання цього завдання буде: залучення прямих іноземних інвестицій у створення нових експортоорієнтованих виробництв; масштабування обсягів виробництва і експорту середньо- і високотехнологічної продукції; інтеграція України у глобальні ланцюги вартості; підвищення значення України як інвестиційно привабливої території для розміщення виробничих майданчиків;

3) формування партнерських механізмів із країнами ЄС для розвитку експортоорієнтованих виробництв та інтеграції України в європейські виробничі ланцюги:

проведення консультацій із європейськими агенціями міжнародної співпраці (наприклад, GIZ, SECO) щодо створення партнерської коаліції з підтримки розвитку експортних виробництв в Україні;

проведення діалогу з українським бізнесом та ключовими галузевими асоціаціями ЄС щодо визначення потенційних напрямів кооперації;

розроблення пропозицій щодо організаційної форми партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС (коаліція, кластер, координаційний центр);

впровадження партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС.

Результатом виконання цього завдання буде: створення партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС; сприяння інтеграції України у пан'європейські ланцюги вартості та подальше нарощування українського експорту до ЄС;

4) розширення експортних можливостей для продукції оборонно-промислового комплексу і поглиблення військово-технічної співпраці:

ініціювання діалогу із ЄС щодо визначення механізмів постачання продукції українського оборонно-промислового комплексу;

аналіз регуляторних обмежень для експорту продукції оборонно-промислового комплексу до країн ЄС і підготовка пропозицій щодо їх усунення;

узгодження технічних вимог, стандартів і процедур сертифікації продукції оборонно-промислового комплексу відповідно до вимог ЄС;

підготовка дорожньої карти інтеграції компаній оборонно-промислового комплексу України у виробничі ланцюги оборонної промисловості ЄС;

розширення участі України в європейських програмах оборонного співробітництва (наприклад, Європейська оборонно-промислова програма, PESCO тощо);

розвиток експортного потенціалу оборонно-промислового комплексу та створення сприятливих умов для реалізації міжнародних проектів у сфері озброєнь і військової техніки із акцентом на посиленні співпраці із ЄС.

Результатом виконання цього завдання буде: поглиблення інтеграції в ланцюги доданої вартості ЄС; створення можливості для довгострокового планування виробництва; забезпечення фінансування наукових розробок; запобігання переміщенню виробництва продукції за кордон; збільшення у структурі національного експорту високотехнологічних товарів за рахунок продукції оборонно-промислового комплексу.

Стратегічна ціль 2. Створення сприятливих умов для провадження експортної діяльності.

Досягнення цілі передбачається шляхом виконання таких завдань і здійснення заходів з метою їх виконання:

1) усунення тарифних і нетарифних бар'єрів:

забезпечення ефективного функціонування та перегляду угод про вільну торгівлю, а також започаткування або продовження переговорних процесів із пріоритетними торговельними партнерами із урахуванням зобов'язань у рамках євроінтеграції;

оновлення наявних угод про вільну торгівлю із державами, які є учасниками Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (Конвенція Пан-Євро-Мед);

інтенсифікація діалогу із торговельними партнерами щодо скасування додаткових імпорتنих мит на українські товари, запровадження преференційного доступу до ринків у період воєнного стану і післявоєнного відновлення;

опрацювання можливості з метою залучення фінансової і технічної підтримки ЄС для сприяння декарбонізації української промисловості в контексті застосування механізму коригування вуглецю на кордоні, зокрема ресурсів Фонду декарбонізації;

проведення дослідження права Європейського Союзу (acquis EC) з метою виявлення ризиків і переваг для українських галузей;

сприяння органам державної влади України в розслідуваннях і переглядах антидемпінгових, компенсаційних або захисних заходів за кордоном, а також посилення залученості працівників закордонних дипломатичних установ України до їх супроводу;

забезпечення постійної активної участі України в роботі регулярних і переговорних органів СОТ, реалізація схвалених рішень.

Результатом виконання цього завдання буде: покращення доступу українських товарів і послуг до зовнішніх ринків; зниження витрат експортерів та підвищення ефективності експортних операцій; ефективне представлення та захист національних економічних інтересів України, зокрема в органах СОТ; покращення взаємодії між органами державної влади та експортерами щодо проблемних питань про тарифні і нетарифні обмеження, які виникають на зовнішніх ринках; своєчасне реагування на ризики для експортної діяльності українських компаній;

2) забезпечення усунення технічних бар'єрів у торгівлі для вітчизняних виробників промислової продукції, яка експортується на зовнішні ринки:

проведення переговорів із Європейською комісією щодо укладення Угоди АСАА;

підготовка до поетапного розширення сфери дії Угоди АСАА на додаткові пріоритетні сектори промислової продукції, визначені в Додатку III до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

посилення інституційної спроможності органів з оцінки відповідності.

Результатом виконання цього завдання буде: нарощування експорту вітчизняної промислової продукції з високою доданою вартістю на зовнішніх ринках; розширення ринку послуг з оцінки відповідності для українських експортерів промислової продукції, що експортується на зовнішні ринки; доступ української промислової продукції до ринків держав, які визнають документи про відповідність ЄС;

3) удосконалення транспортної логістики:

розширення діяльності державного оператора в частині фідерних контейнерних перевезень на базі ПрАТ "Українське Дунайське пароплавство";

реформування тарифоутворення на залізничні перевезення шляхом запровадження європейської моделі ринку залізничних перевезень.

Результатом виконання цього завдання буде: збільшення кількості контейнерних перевізників і зниження вартості фідерних перевезень,

розширення діяльності державного оператора в частині фідерних контейнерних перевезень на базі ПрАТ “Українське Дунайське пароплавство” та впровадження європейської моделі ринку залізничних перевезень;

4) цифровізація та спрощення експортних процесів: валютна лібералізація, цифрова маркетингова підтримка експортерів, цифровізація послуг. Це передбачає:

забезпечення міжвідомчого опрацювання питання щодо впливу строків на експортну діяльність, підготовка аналітичних матеріалів і пропозицій щодо можливого коригування граничних строків розрахунків;

реалізацію проекту “Електронний кабінет експортера” на порталі “Дія.Бізнес” як онлайн-сервісу для взаємодії з органами державної влади під час провадження експортної діяльності;

розширення каталогу українських експортерів на порталі “Дія.Бізнес”

розвиток електронних торговельних майданчиків, стимулювання експортерів до розміщення на них каталогу їх продукції;

моніторинг світових практик застосування штучного інтелекту в експортних сервісах;

проведення комплексного дослідження ринку експорту послуг з метою визначення пріоритетних напрямів їх розвитку в Інтернеті.

Результатом виконання цього завдання буде: забезпечення автоматизованого доступу до сервісів, які пов’язані із провадженням експортної діяльності в Україні; заощадження часу експортерів, що сприятиме підвищенню їх фінансової стійкості; підвищення впізнаваності українського експорту; зростання кількості компаній, що використовують цифрові інструменти для просування, розширення присутності на зовнішніх ринках; збільшення частки малого та середнього бізнесу в експорті; зростання експорту послуг.

Стратегічна ціль 3. Зміцнення державних спроможностей, інституцій та інструментів для розвитку експорту.

Досягнення цілі передбачається шляхом виконання таких завдань і здійснення заходів з метою їх виконання:

1) розвиток системи фінансування експорту: страхування, кредитування:

проведення комплексного аналізу наявних прогалин у системі державної підтримки експортерів та вивчення міжнародного досвіду щодо виконання аналогічних програм з метою вдосконалення механізмів державної підтримки експорту;

визначення критеріїв та порядку фінансування підтримки експорту, розроблення відповідного нормативно-правового акта;

встановлення винятків щодо урахування застрахованих ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” кредитів для розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні.

Результатом виконання цього завдання буде нарощування експорту, зокрема і середньо- та високотехнологічних товарів, завдяки посиленню державних потужностей і вдосконаленню механізмів державної підтримки експорту в Україні;

2) просування торговельно-економічних інтересів України за кордоном:

підвищення кількісних і якісних показників роботи відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України;

вивчення досвіду провідних країн-експортерів ЄС щодо механізмів ефективного представлення торговельно-економічних інтересів за кордоном;

розроблення пропозицій на основі проведеного порівняльного дослідження інституційних моделей представлення економічних інтересів за кордоном;

розроблення програми підвищення кваліфікації для працівників відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України;

організація навчання із залученням як тренерів українських фахівців із досвідом економічної роботи за кордоном та іноземних експертів у сфері міжнародної торгівлі;

впровадження системної співпраці між МЗС і державною установою “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” з метою покращення комунікації та взаємодії між відділами з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України та ключовими заінтересованими сторонами експортної діяльності, зокрема бізнес-об’єднаннями та експортерами;

проведення дослідження з метою визначення країн із найбільшим потенціалом експорту українських товарів і послуг.

Результатом виконання цього завдання буде: підвищення інституційної спроможності в частині представлення торговельно-економічних інтересів України за кордоном; покращення взаємодії відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України із центральними органами виконавчої влади та експортерами; започаткування системної співпраці МЗС і державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, спрямованої на практичне сприяння експортерам на цільових ринках; удосконалення механізму та підвищення рівня ефективності представлення торговельно-економічних інтересів на обраних цільових ринках;

3) удосконалення системи навчання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, експорту:

сприяння розвитку дуальної форми здобуття вищої освіти у сфері підготовки фахівців зовнішньоекономічної діяльності;

розроблення на базі державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” і Торгово-промислової палати програм для навчання у сфері експорту, консультаційний супровід суб’єктів малого та середнього підприємництва;

розроблення та виконання довгострокових навчальних програм у сфері експорту на національному рівні;

розвиток навчання у сфері експорту в регіонах шляхом організації проведення різних програм на базі регіональних бізнес-центрів, “Дія.Бізнес”, Торгово-промислової палати, агенцій регіонального розвитку;

адаптація навчання у сфері експорту до потреб малого та середнього бізнесу на регіональному рівні;

створення та виконання програм підготовки суб’єктів мікро-, малого та середнього підприємництва, які не мають досвіду зовнішньоекономічної діяльності, для виходу на зовнішні ринки із забезпеченням залучення до участі у програмах жінок-підприємців;

проведення тренінгів для викладачів, представників бізнесу, фахівців закладів вищої освіти, які залучаються до навчання у сфері експорту, зокрема для подальшого консультування суб’єктів мікро-, малого та середнього підприємництва;

створення бази даних сертифікованих експертів-менторів для надання консультацій і супроводу експортерів, зокрема суб’єктів мікро-, малого та середнього підприємництва.

Результатом виконання цього завдання буде: створення можливості для швидкого отримання сучасних знань у сфері експортної діяльності; удосконалення навчальних програм із урахуванням накопиченого в Україні досвіду провадження експортної діяльності; досягнення необхідного для компаній-експортерів рівня кваліфікації випускників закладів вищої освіти; запровадження на постійній основі навчання у сфері експорту в регіонах у різних форматах, охоплення такими послугами місцевих компаній; виконання на національному рівні (державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, торгово-промислові палати) секторальних навчальних програм з розвитку експорту; запровадження підготовки експортних консультантів і керівників експортних кластерів у регіонах України;

4) надання доступу експортерам до інформаційних ресурсів та аналітики, консультаційна підтримка експортерів:

розширення функціоналу порталу “Дія.Бізнес” для забезпечення доступу до широкого спектра інформації з питань щодо експортної діяльності та інтеграції сервісів інших державних установ;

надання доступу до глобальних ринкових досліджень і галузевої аналітики від міжнародних експертних платформ;

надання комплексу послуг, що дає змогу експортеру знаходити партнерів і ринки збуту (шлях експортера).

Результатом виконання цього завдання буде: удосконалення роботи державних інформаційно-консультаційних ресурсів на національному та регіональному рівні; розширення переліку доступних аналітичних матеріалів, забезпечення доступу до актуальної глобальної стратегічної інформації та аналітичних досліджень провідних світових компаній; підвищення рівня якості надання консультаційних послуг; посилення взаємодії між державними (державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, органи державної влади, закордонні дипломатичні установи України) і приватними консультантами (торгово-промислові палати, профільні консалтингові компанії та індивідуальні консультанти) для надання послуг з експортного консалтингу на платній та безоплатній основі; посилення співпраці між державною установою “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” та органами державної влади в частині обміну інформацією щодо експорту;

5) формування позитивного міжнародного іміджу України та покращення впізнаваності українських товарів і послуг через розвиток бренду “Зроблено в Україні”:

створення механізму координації взаємодії заінтересованих сторін, залучених до проведення комунікаційних кампаній;

розроблення єдиного бренду “Зроблено в Україні” та комунікаційного гіда для його просування;

запуск і регулярно оновлення англomовної онлайн-платформи “Зроблено в Україні”;

запровадження взаємодії із приватними платформами (торговельні майданчики, логістичні компанії, банки);

проведення ряду інформаційних кампаній на пріоритетних ринках, інтеграція бренду “Зроблено в Україні” у міжнародні заходи;

визначення щороку галузевих або регіональних напрямів у межах комунікаційної кампанії “Зроблено в Україні”;

інформаційне та дипломатичне сприяння розгортанню українських торгових мереж в інших державах.

Результатом виконання цього завдання буде: посилення зовнішніх комунікаційних потужностей України, спрямованих на виконання завдань із експортного розвитку та ефективну протидію російській дезінформації; об’єднання зусиль держави, бізнесу та громадського сектору навколо спільної мети — створення стійкого сприятливого іміджу України; системне донесення інформації про цінності, які уособлює Україна, для світової

економіки; підвищення впізнаваності українських товарів і послуг на світових ринках;

б) удосконалення виставкової діяльності:

формування календаря пріоритетних закордонних міжнародних виставкових заходів на 2026—2028 роки із залученням заінтересованих сторін;

опрацювання механізму державної підтримки участі українських експортерів у пріоритетних міжнародних виставкових заходах;

надання преференційних умов для українських учасників міжнародних виставкових заходів за кордоном (через міжвідомчу співпрацю, дипломатичні канали, програми підтримки);

проведення кампаній щодо просування стендів українських підприємців під час закордонних міжнародних виставкових заходів.

Результатом виконання цього завдання буде: визначення пріоритетів розвитку виставкової діяльності у співпраці із представниками центральних органів виконавчої влади, державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та експорту”, торгово-промисловими палатами, а також об’єднаннями у сфері бізнесу; удосконалення механізмів підтримки виставкової діяльності, зокрема проведення інформаційних кампаній, забезпечення високого рівня представництва на окремих виставках, залучення працівників закордонних дипломатичних установ України до участі в організації та представленні національних стендів; налагодження системної комунікації із найбільшими виставковими мережами та організаціями з метою отримання вигідних умов для участі українських компаній у межах національних стендів; активізація виставкової діяльності українських підприємців, що створює передумови для збільшення обсягів експорту, конкурентоспроможної продукції та послуг;

7) використання можливостей Угоди про державні закупівлі для сприяння доступу до ринків публічних закупівель за кордоном:

забезпечення формування державної політики щодо сприяння доступу українських суб’єктів господарювання до ринків державних закупівель держав — учасниць Угоди про державні закупівлі;

розроблення уніфікованих навчально-методичних комплексів (модулів) з питань участі у закупівлях у рамках Угоди про державні закупівлі, які включають теоретичні матеріали та вивчення практичного досвіду;

здійснення освітніх заходів (проведення тренінгів, семінарів);

проведення аналітичного дослідження ринків державних закупівель пріоритетних держав — учасниць Угоди про державні закупівлі з метою ідентифікації найбільш перспективних секторів для українських

експортерів і наявних бар'єрів доступу (нетарифних, технічних, адміністративних).

Результатом виконання цього завдання буде створення системних умов для підвищення спроможності українських суб'єктів господарювання та ефективна реалізація їх права на доступ до ринків державних закупівель сторін зазначеної Угоди, посилення інституційної спроможності відповідальних органів державної влади у цій сфері;

8) зміцнення державних спроможностей з управління та координації заходів з розвитку експорту:

посилення кадрового потенціалу з метою належної імплементації положень Експортної стратегії України на період до 2030 року, забезпечення її виконання, проведення моніторингу та підготовка звітності;

забезпечення взаємодії та розвиток партнерства з міжнародними організаціями та партнерами з розвитку, що надають технічну допомогу для виконання стратегічних завдань з розвитку експорту;

ефективне використання інструмента Спільних міжурядових комісій з питань співробітництва;

впровадження заснованої на інформаційних технологіях системи обміну даними та інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень у сфері використання інструментів торговельного захисту;

запровадження у складі структурних підрозділів уповноважених із розвитку експорту в регіонах;

запровадження системи планування заходів з розвитку експорту на регіональному рівні.

Результатом виконання цього завдання буде: зміцнення державних спроможностей із впровадження стратегічних ініціатив щодо розвитку експорту та ефективною імплементації заходів Стратегії; створення цілісної системи підтримки експорту на державному та регіональному рівні; створення спеціалізованих інституцій з підтримки експорту, що дасть українським підприємцям нові інструменти та можливості для підвищення рівня їх конкурентоздатності на світових ринках і нарощування експорту.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Органами, що забезпечують реалізацію цієї Стратегії, є центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші заінтересовані сторони (установи та організації).

Центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші державні органи, підвідомчі організації (за згодою), визначені в операційному плані, подають

щопівроку до 10 липня та до 10 січня Мінекономіки інформацію про хід виконання операційного плану.

Мінекономіки аналізує та узагальнює подану інформацію про хід виконання операційного плану і за результатами проводить проміжний моніторинг і готує звіт про стан реалізації Стратегії та виконання операційного плану, який щороку до 1 лютого починаючи з 2027 року подає на розгляд Кабінету Міністрів України та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті.

Оцінка динаміки досягнення цілей цієї Стратегії проводиться Мінекономіки під час підготовки щорічних звітів про стан і результати реалізації Стратегії у відповідному році.

За результатами оцінки формуються пропозиції щодо подальшої реалізації Стратегії.

Результати моніторингу та оцінки можуть бути підставою для внесення змін до операційного плану з реалізації Стратегії або для формування операційного плану з реалізації Стратегії на наступний період.

Попередня оцінка реалізації цієї Стратегії здійснюється шляхом проведення у I півріччі 2030 р. незалежного дослідження, результати якого опубліковуються та повинні бути доступними для вивчення громадськістю. Критеріями проведення дослідження, визначеними Комітетом сприяння розвитку Організації економічного співробітництва та розвитку, є актуальність, окупність витрат, ефективність, послідовність, вплив, сталість.

Це дасть змогу оцінити результати реалізації і вплив цієї Стратегії, а також зробити висновки щодо отриманого досвіду, нових викликів і можливостей у контексті стратегічного планування розвитку національного експорту після 2030 року.

Фінансове, матеріальне та організаційне забезпечення реалізації Стратегії

Фінансове забезпечення реалізації цієї Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених на відповідний рік виконавцям, відповідальним за виконання операційного плану заходів з реалізації Стратегії, власних коштів компаній, коштів міжнародної технічної допомоги, коштів міжнародних фінансових інститутів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг фінансування визначається із урахуванням конкретних завдань і в межах коштів, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Обсяги видатків, необхідних для реалізації Стратегії, визначаються щороку із урахуванням можливостей державного бюджету на відповідний рік і фактичного виконання завдань за підсумками попередніх періодів.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 4 червня 2026 р. № 552-р

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації у 2026—2028 роках Експортної стратегії України
на період до 2030 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
Стратегічна ціль 1. Нарощування виробництва експортоспроможних товарів, покращення структури експорту, збільшення його середньої ціни				
1. Стимулювання інвестицій у виробництво середньо- та високотехнологічних товарів, розвиток переробної промисловості	1) забезпечення страхування інвестиційних проектів від воєнних ризиків	Мінекономіки ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” (за згодою)	2026—2028	укладено ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” угоду про страхування від воєнних ризиків прямих інвестицій (не менше однієї) укладено угоди про страхування від воєнних ризиків інвестиційних кредитів (не менше трьох) сформовано економічно обґрунтовані пропозиції щодо можливості

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
				збільшення максимальної страхової суми на страхування інвестицій від воєнних ризиків
	2) оптимізація та розширення можливостей для застосування інструментів державного стимулювання з метою створення індустріальних парків відповідно до Закону України “Про індустріальні парки”	Мінекономіки	2027—2028	забезпечено умови для здійснення заходів державного стимулювання з метою створення індустріальних парків відповідно до Закону України “Про індустріальні парки”
	3) фінансування інвестиційних проектів за бюджетною програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу”	Мінекономіки Мінфін	—“—	забезпечено фінансування інвестиційних проектів за бюджетною програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу”

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
2. Інтеграція у світові ланцюги вартості шляхом залучення транснаціонального капіталу та прямих іноземних інвестицій	1) розробка дорожньої карти залучення в Україну транснаціонального капіталу та прямих іноземних інвестицій	Мінекономіки Мінфін державна установа “Офіс із залучення та підтримки інвестицій” (за згодою) ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” (за згодою)	2026—2027	розроблено дорожню карту залучення в Україну транснаціонального капіталу, яка включатиме перелік опрацьованих інвестиційних проектів із урахуванням промислових та експортних пріоритетів України, список транснаціонального капіталу, перелік перспективних інвестиційних проектів та можливих партнерів транснаціонального капіталу, потенційні локації
	2) розроблення механізму надання іноземним інвесторам у користування земельних ділянок або виробничих майданчиків із	Мінекономіки Мінфін державна установа “Офіс із залучення та підтримки інвестицій” (за згодою)	—“—	розроблено механізм надання інвестору в користування земельної ділянки (або готового виробничого майданчика) із

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>необхідною інфраструктурою для розміщення експортоорієнтованих виробництв</p> <p>3) оцінка доцільності запровадження в Україні експортно-виробничих зон із застосуванням елементів міжнародної практики (включно із спеціальними режимами регулювання) для стимулювання локалізації експортоорієнтованого виробництва</p>	<p>Мінекономіки Міноборони</p>	<p>2026—2028</p>	<p>необхідною інфраструктурою (енергетика, під'їзні шляхи, вода тощо)</p> <p>опубліковано аналітичний звіт із висновками та рекомендаціями щодо доцільності організації в Україні експортно-виробничих зон</p>
<p>3. Формування партнерських механізмів із країнами ЄС для розвитку експортоорієнтованих виробництв та інтеграції України в</p>	<p>1) проведення консультацій із європейськими агенціями міжнародної співпраці (наприклад, GIZ, SECO) щодо створення партнерської коаліції з підтримки</p>	<p>Мінекономіки МЗС Мінфін державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)</p>	<p>—“—</p>	<p>проведено консультації із щонайменше трьома європейськими агенствами міжнародної співпраці, підготовлено аналітичний звіт із порівняльним аналізом моделей партнерства</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
європейські виробничі ланцюги	розвитку експортних виробництв в Україні	Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)		
	2) проведення діалогу з українським бізнесом та ключовими галузевими асоціаціями ЄС щодо визначення потенційних напрямів кооперації	Мінекономіки МЗС Мінфін державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)	2026—2028	підписано не менше трьох меморандумів про співпрацю із європейськими галузевими об’єднаннями
	3) розроблення пропозицій щодо організаційної форми партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із	—“—	2026—2027	сформовано пропозиції щодо організаційної форми партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>виробниками ЄС (коаліція, кластер, координаційний центр)</p> <p>4) впровадження партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС</p>	<p>Мінекономіки МЗС державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)</p>	<p>2027—2028</p>	<p>започатковано процедуру створення партнерського механізму з пошуку спільних інтересів із виробниками ЄС (підписано установчі документи, проведено зустрічі, засідання тощо)</p>
<p>4. Розширення експортних можливостей для продукції оборонно-промислового комплексу і поглиблення військово-технічної співпраці</p>	<p>1) ініціювання діалогу із ЄС щодо визначення механізмів постачання продукції українського оборонно-промислового комплексу</p> <p>2) аналіз регуляторних обмежень для експорту продукції оборонно-промислового</p>	<p>Міноборони Мінекономіки МЗС</p> <p>—“—</p>	<p>2026—2027</p> <p>2026—2028</p>	<p>проведено консультації з інституціями ЄС щодо участі України в постачанні продукції оборонно-промислового комплексу</p> <p>підготовлено аналітичний звіт щодо регуляторних обмежень експорту продукції</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	комплексу до країн ЄС і підготовка пропозицій щодо їх усунення			оборонно-промислового комплексу до країн ЄС
	3) узгодження технічних вимог, стандартів і процедур сертифікації продукції оборонно-промислового комплексу відповідно до вимог ЄС	Міноборони МЗС	2026—2027	подано пропозиції щодо усунення обмежень проведено оцінку відповідності/пройдено попередню сертифікацію за стандартами ЄС (не менше двох компаній оборонно-промислового комплексу України)
	4) підготовка дорожньої карти інтеграції компаній оборонно-промислового комплексу України у виробничі ланцюги оборонної промисловості ЄС	Міноборони АТ “Укроборонпром” (за згодою)	—“—	розроблено план (дорожню карту) інтеграції українських компаній, що спеціалізуються на експорті продукції оборонно-промислового комплексу, до ринку ЄС через кооперацію із європейськими компаніями
	5) розширення участі України в європейських програмах оборонного	Міноборони Мінекономіки МЗС	2026—2028	відбулося приєднання України до програм

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	співробітництва (наприклад, Європейська оборонно-промислова програма, PESCO тощо)	АТ “Укроборонпром” (за згодою)		оборонного співробітництва ЄС
	б) розвиток експортного потенціалу оборонно-промислового комплексу та створення сприятливих умов для реалізації міжнародних проектів у сфері озброєнь і військової техніки із акцентом на посиленні співпраці із ЄС	Міноборони Мінекономіки Мінфін АТ “Укроборонпром” (за згодою)	2026—2028	розроблено механізм державної підтримки експортного потенціалу в рамках військово-технічного співробітництва з іноземними державами із урахуванням зобов’язань України за відповідними міжнародними договорами
Стратегічна ціль 2. Створення сприятливих умов для провадження експортної діяльності				
5. Усунення тарифних і нетарифних бар’єрів	1) забезпечення ефективного функціонування та перегляду угод про вільну торгівлю, а також започаткування або продовження переговорних процесів	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінекономіки Держмитслужба	—“—	проведено відповідні аналітичні дослідження, зустрічі та консультації із торговельними партнерами

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	із пріоритетними торговельними партнерами із урахуванням зобов'язань у рамках євроінтеграції			
	2) оновлення наявних угод про вільну торгівлю із державами, які є учасниками Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (Конвенція Пан-Євро-Мед)	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінекономіки Держмитслужба	2026—2028	внесено зміни до угод про вільну торгівлю
	3) інтенсифікація діалогу із торговельними партнерами щодо скасування додаткових імпортних мит на українські товари, запровадження преференційного	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінекономіки	2026—2027	проведено консультації із торговельними партнерами

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>доступу до ринків у період воєнного стану і післявоєнного відновлення</p> <p>4) опрацювання можливості з метою залучення фінансової і технічної підтримки ЄС для сприяння декарбонізації української промисловості в контексті застосування механізму коригування вуглецю на кордоні, зокрема ресурсів Фонду декарбонізації</p>	<p>Мінекономіки Секретаріат Кабінету Міністрів України</p>	<p>2026—2027</p>	<p>проведено переговори із Європейською комісією щодо можливостей участі України у фінансових механізмах ЄС, зокрема опрацьовано механізми доступу до ресурсів Фонду декарбонізації та інших інструментів підтримки</p> <p>забезпечено узгодження підходів щодо пом'якшення впливу механізму коригування вуглецю на кордоні через інвестиційні програми та програми з модернізації</p> <p>підготовлено пропозиції щодо інтеграції</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	5) проведення дослідження права Європейського Союзу (acquis ЄС) з метою виявлення ризиків і переваг для українських галузей	Мінекономіки Секретаріат Кабінету Міністрів України	2026—2028	українських компаній у відповідні програми ЄС опубліковано звіти про ризику та переваги права Європейського Союзу (acquis ЄС) для українських галузей (зокрема, Політика автономності, Європейська індустріальна стратегія, Воднева стратегія ЄС)
	6) сприяння органам державної влади України в розслідуваннях і переглядах антидемпінгових, компенсаційних або захисних заходів за кордоном, а також посилення залученості працівників закордонних	МЗС Мінекономіки	—“—	забезпечено участь працівників закордонних дипломатичних установ України в розслідуваннях і переглядах антидемпінгових, компенсаційних або захисних заходів за кордоном

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	дипломатичних установ України до їх супроводу			
	7) забезпечення постійної активної участі України в роботі регулярних і переговорних органів Світової організації торгівлі, реалізація схвалених рішень	Секретаріат Кабінету Міністрів України Мінекономіки	2026—2028	затверджено план заходів з підготовки до участі України в роботі органів Світової організації торгівлі з його подальшим оновленням щороку досягнуто показники ефективності виконання планів
6. Забезпечення усунення технічних бар'єрів у торгівлі для вітчизняних виробників промислової продукції, яка експортується на зовнішні ринки	1) проведення переговорів із Європейською комісією щодо укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (далі — Угода АСАА)	Мінекономіки інші центральні органи виконавчої влади	2026—2027	укладено Угоду АСАА у трьох пріоритетних сферах промислової продукції
	2) підготовка до поетапного розширення сфери дії Угоди АСАА на додаткові пріоритетні	—“—	2027—2028	доповнено Угоду АСАА пріоритетними секторами промислової продукції (насамперед,

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>сектори промислової продукції, визначені в Додатку III до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони</p>			<p>для яких прийняті технічні регламенти, що максимально приведені у відповідність із правом Європейського Союзу (acquis EC), і діють національні стандарти для цілей застосування таких технічних регламентів, створена належна інфраструктура)</p>
	<p>3) посилення інституційної спроможності органів з оцінки відповідності</p>	<p>Мінекономіки інші центральні органи виконавчої влади Держпродспоживслужба Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)</p>	<p>2026—2027</p>	<p>проведено дослідження та опубліковано звіт про стан технічної спроможності органів з оцінки відповідності, визначено види випробувань, які не можуть бути виконані в рамках робіт з оцінки відповідності згідно із технічними регламентами</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
7. Удосконалення транспортної логістики	1) розширення діяльності державного оператора в частині фідерних контейнерних перевезень на базі ПрАТ “Українське Дунайське пароплавство”	Мінрозвитку ПрАТ “Українське Дунайське пароплавство” (за згодою)	2028	сформовано запит до партнерів з розвитку щодо проектів технічної допомоги для збільшення кількості та покращення технічного оснащення органів з оцінки відповідності запущено фідерні контейнерні перевезення на базі ПрАТ “Українське Дунайське пароплавство”
	2) реформування тарифоутворення на залізничні перевезення шляхом запровадження європейської моделі ринку залізничних перевезень	Мінрозвитку Мінекономіки Мінфін АТ “Укрзалізниця” (за згодою)	2026	внесено Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України законопроект щодо ринку залізничного транспорту

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
8. Цифровізація та спрощення експортних процесів: валютна лібералізація, цифрова маркетингова підтримка експортерів, цифровізація послуг	1) забезпечення міжвідомчого опрацювання питання щодо впливу строків на експортну діяльність, підготовка аналітичних матеріалів і пропозицій щодо можливого коригування граничних строків розрахунків	Мінекономіки Національний банк (за згодою)	2026—2028	вжито заходів до періодичного оновлення чи перегляду винятків та/або особливостей запровадження граничних строків розрахунків за операціями з експорту товарів шляхом прийняття змін до нормативно-правових актів
	2) реалізація проекту “Електронний кабінет експортера” на порталі “Дія.Бізнес” як онлайн-сервісу для взаємодії з органами державної влади під час провадження експортної діяльності	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки ДПС АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою)	—“—	розроблено технічні вимоги та відповідне інформаційно-технологічне рішення із урахуванням принципів інклюзивності та гендерної рівності, цифрової доступності для забезпечення рівного доступу для різних категорій користувачів створено регламенти взаємодії з

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	3) розширення каталогу українських експортерів на порталі “Дія.Бізнес”	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки Торгово-промислова палата (за згодою) АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою)	2026—2028	<p>“Електронним кабінетом експортера” заінтересованих органів державної влади</p> <p>забезпечено потужності для адміністрування та функціонування сервісу</p> <p>забезпечено можливість інтеграції “Електронного кабінету експортера” на порталі “Зроблено в Україні”</p> <p>оновлено каталог українських експортерів, адаптовано для взаємодії із цифровими платформами торговельних майданчиків та інструментами пошуку інформації</p> <p>забезпечено просування каталогу українських експортерів (зокрема через торговельні</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>4) розвиток електронних торговельних майданчиків, стимулювання експортерів до розміщення на них каталогу їх продукції</p>	<p>державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки бізнес-асоціації (за згодою)</p>	<p>2026—2028</p>	<p>майданчики, інформаційні кампанії та портал “Зроблено в Україні”)</p> <p>розроблено дорожню карту із створення національної платформи для онлайн-продажу на експорт</p> <p>запущено пілотний проект національної платформи, протестовано його функціонал у рамках обмеженої групи експортерів із подальшим масштабуванням</p>
	<p>5) моніторинг світових практик застосування штучного інтелекту в експортних сервісах</p>	<p>Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінцифри</p>	<p>—“—</p>	<p>створено базу світових практик і моделей застосування штучного інтелекту у сфері експорту</p> <p>сформовано пропозиції щодо застосування</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
				штучного інтелекту в сервісах для надання інформаційної підтримки суб'єктам господарювання, які провадять експортну діяльність ініційовано пілотне тестування окремих інструментів штучного інтелекту або модулів в експортних сервісах
	б) проведення комплексного дослідження ринку експорту послуг з метою визначення пріоритетних напрямів їх розвитку в Інтернеті	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки МОН	2026—2028	оприлюднено звіт про результати дослідження визначено пріоритетні напрями розвитку експорту послуг в Інтернеті надано висновки та рекомендації щодо подальших кроків
Стратегічна ціль 3. Зміцнення державних спроможностей, інституцій та інструментів для розвитку експорту				
9. Розвиток системи фінансування	1) проведення комплексного аналізу	Мінекономіки Мінфін	2026—2027	опубліковано звіт про результати проведеного

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
експорту: страхування, кредитування	наявних прогалин у системі державної підтримки експортерів та вивчення міжнародного досвіду щодо виконання аналогічних програм з метою вдосконалення механізмів державної підтримки експорту	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)		аналізу, визначено цілі, фінансові потреби та прогнози впливу виконання аналогічних програм в Україні
	2) визначення критеріїв та порядку фінансування підтримки експорту, розроблення відповідного нормативно-правового акта	Мінекономіки Мінфін державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” (за згодою)	2026—2027	прийнято нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України
	3) встановлення винятків щодо урахування застрахованих ПрАТ “Експортно-кредитне агентство”	Мінекономіки Мінфін ПрАТ “Експортно-кредитне агентство” (за згодою)	—“—	встановлено винятки шляхом внесення пропозицій щодо відповідних змін

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
10. Просування торговельно-економічних інтересів України за кордоном	кредитів для розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні 1) підвищення кількісних і якісних показників роботи відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України	Національний банк (за згодою) МЗС Мінекономіки	2026—2028	проведено аналіз ефективності діяльності відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України узгоджено із центральними органами виконавчої влади пропозиції та подальші завдання в умовах протидії збройній агресії Російської Федерації проти України та процесу економічного відновлення України реалізовано пропозиції та програмні проекти центральних органів виконавчої влади на

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
				основі концептуальних засад зовнішньоекономічних відносин із найважливішими торговельними та інвестиційними партнерами України
	2) вивчення досвіду провідних країн-експортерів ЄС щодо механізмів ефективного представлення торговельно-економічних інтересів за кордоном	МЗС Мінекономіки Секретаріат Кабінету Міністрів України державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою)	2026—2028	сформовано перелік держав для вивчення досвіду проведено порівняльне дослідження інституційних моделей представлення економічних інтересів за кордоном (щонайменше три моделі ЄС)
	3) розроблення пропозицій на основі проведеного порівняльного дослідження інституційних моделей	—“—	—“—	проведено консультації із представниками МЗС і бізнес-асоціацій підготовлено пропозиції щодо вдосконалення

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	представлення економічних інтересів за кордоном			механізму представлення торговельно-економічних інтересів за кордоном
	4) розроблення програми підвищення кваліфікації для працівників відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України	МЗС МОН Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС (за згодою) державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2026	розроблено програму з підвищення кваліфікації для працівників відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України
	5) організація навчання із залученням як тренерів українських фахівців із досвідом економічної роботи за кордоном та іноземних експертів у сфері міжнародної торгівлі	—“—	2027—2028	забезпечено проходження навчання за новою програмою працівниками відділів з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України (не менше 70 відсотків працівників)
	6) впровадження системної співпраці між	МЗС	2026—2028	забезпечено інтеграцію сервісів відділів з

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	МЗС і державною установою “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” з метою покращення комунікації та взаємодії між відділами з економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України та ключовими заінтересованими сторонами експортної діяльності, зокрема бізнес-об’єднаннями та експортерами	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)		економічних питань у складі закордонних дипломатичних установ України на порталі “Дія.Бізнес”
	7) проведення дослідження з метою визначення країн із найбільшим потенціалом експорту українських товарів і послуг	Мінекономіки МЗС державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2026—2028	опубліковано результати дослідження з аналітичними висновками щодо перспективних країн і пріоритетних (цільових) ринків для експорту

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
11. Удосконалення системи навчання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, експорту	1) сприяння розвитку дуальної форми здобуття вищої освіти у сфері підготовки фахівців зовнішньоекономічної діяльності	МОН Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)	2026—2028	<p>проведено комунікаційну кампанію із поширення інформації між закладами вищої освіти стосовно можливості стажування здобувачів вищої освіти за пропозиціями експортоорієнтованого бізнесу</p> <p>надано сприяння участі закладів вищої освіти у програмах ЄС “Еразмус +” та інших міжнародних програмах обміну досвідом, розвиток співпраці за напрямом підготовки фахівців у сфері зовнішньоекономічної діяльності</p>
	2) розроблення на базі державної установи “Офіс з розвитку підприємництва та	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	—“—	впроваджено навчальні програми, спрямовані на вивчення міжнародних ринків, адаптацію

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	експорту” і Торгово-промислової палати програм для навчання у сфері експорту, консультаційний супровід суб’єктів малого та середнього підприємництва	Торгово-промислова палата (за згодою) Мінекономіки		товарів і послуг до міжнародних стандартів, маркетинг, маркування проведено не менше ніж 10 сертифікованих програм (тренінгів) у сфері експорту отримано сертифікати після проходження відповідного навчання (не менше ніж 70 відсотків учасників)
	3) розроблення та виконання довгострокових навчальних програм у сфері експорту на національному рівні	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Мінекономіки	2027—2028	виконано щонайменше три системні довгострокові програми тривалістю шість — дев’ять місяців підготовлено індивідуальні плани виходу на зовнішні ринки або отримано подальший консультаційний супровід (не менше ніж 300 суб’єктів малого та

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
				середнього підприємництва за результатами проходження навчання)
	4) розвиток навчання у сфері експорту в регіонах шляхом організації проведення різних програм на базі регіональних бізнес-центрів, “Дія.Бізнес”, Торгово-промислової палати, агенцій регіонального розвитку	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою)	2026—2028	проведено не менше ніж 10 інтенсивних програм навчання у сфері експорту
	5) адаптація навчання у сфері експорту до потреб малого та середнього бізнесу на регіональному рівні	—“—	—“—	охоплено навчанням за регіональними навчальними програмами у сфері експорту не менше ніж 1 000 представників суб’єктів малого та середнього підприємництва

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	б) створення та виконання програм підготовки суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва, які не мають досвіду зовнішньоекономічної діяльності, для виходу на зовнішні ринки із забезпеченням залучення до участі у програмах жінок-підприємців	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації)	2026—2028	пройдено програму підготовки для виходу на зовнішні ринки (не менше ніж 300 суб'єктів малого та середнього підприємництва)
	7) проведення тренінгів для викладачів, представників бізнесу, фахівців закладів вищої освіти, які залучаються до навчання у сфері експорту, зокрема для подальшого консультування суб'єктів мікро-, малого	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою)	—“—	впроваджено навчальні програми для підготовки експортних консультантів і керівників експортних кластерів, зокрема підготовка тренерів з навчання у сфері експорту на рівні регіонів

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
12. Надання доступу експортерам до інформаційних ресурсів та аналітики,	та середнього підприємництва 8) створення бази даних сертифікованих експертів-менторів для надання консультацій і супроводу експортерів, зокрема суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2026—2028	створено базу даних сертифікованих експертів-менторів, до якої включено не менше ніж 50 фахівців впродовж першого року впровадження отримано сертифікати після проходження відповідного навчання (не менше ніж 80 відсотків зареєстрованих експертів-менторів) залучено до надання консультацій і супроводу експортерів (50 відсотків сертифікованих експертів-менторів щороку)
	1) розширення функціоналу порталу “Дія.Бізнес” для забезпечення доступу	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	—“—	оновлено портал “Дія.Бізнес” у частині розширення пошукових сервісів, можливості

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
консультаційна підтримка експортерів	до широкого спектра інформації з питань щодо експортної діяльності та інтеграції сервісів інших державних установ	Мінекономіки Мін'юст		отримання інформації з державних реєстрів і баз даних забезпечено розвиток інформаційно-консультаційних та освітніх сервісів на базі порталу “Дія.Бізнес” для суб’єктів мікро-, малого та середнього підприємництва, які вже провадять або планують розпочати провадження експортної діяльності
	2) надання доступу до глобальних ринкових досліджень і галузевої аналітики від міжнародних експертних платформ	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою)	2026—2028	підписано угоди із провідними міжнародними аналітичними платформами для надання доступу до їх даних (не менше трьох), забезпечено доступ експортерів і профільних інституцій до аналітичної інформації

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	3) надання комплексу послуг, що дає змогу експортеру знаходити партнерів і ринки збуту (шлях експортера)	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки МЗС	2026—2028	надано консультаційну допомогу компаніям, які планують розпочати експортну діяльність, зокрема суб’єктам мікро-, малого та середнього підприємництва (не менше ніж 100 суб’єктів на рік); компаніям, які вже провадять експортну діяльність (не менше ніж 100 компаній на рік)
13. Формування позитивного міжнародного іміджу України та покращення впізнаваності українських товарів і послуг через розвиток бренду “Зроблено в Україні”	1) створення механізму координації взаємодії заінтересованих сторін, залучених до проведення комунікаційних кампаній	Мінекономіки Держкомтелерадіо державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою) АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою)	2026—2027	запроваджено механізм координації міждержавної та міжвідомчої взаємодії заінтересованих сторін у межах комунікаційної кампанії “Зроблено в Україні”

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	2) розроблення єдиного бренду “Зроблено в Україні” та комунікаційного гіда для його просування	державне підприємство “Мультимедійна платформа іномовлення України” (за згодою) Українське національне інформаційне агентство “Укрінформ” (за згодою) —“—	2026—2028	затверджено бренд “Зроблено в Україні” із візуальним стилем, ключовими посиланнями та рекомендаціями щодо застосування для державних установ, бізнесу та інших заінтересованих сторін
	3) запуск і регулярне оновлення англomовної онлайн-платформи “Зроблено в Україні”	Мінекономіки АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою)	—“—	запущено англomовну онлайн-платформу “Зроблено в Україні” та забезпечено її регулярне оновлення (не рідше одного разу на квартал)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
		бізнес-асоціації (за згодою)		
	4) запровадження взаємодії із приватними платформами (торговельні майданчики, логістичні компанії, банки)	Мінекономіки АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2026—2028	укладено щонайменше п’ять меморандумів про співпрацю із приватними платформами (торговельними майданчиками, логістичними компаніями, банками) для просування українського експорту в межах комунікаційної кампанії “Зроблено в Україні”
	5) проведення ряду інформаційних кампаній на пріоритетних ринках, інтеграція бренду “Зроблено в Україні” у міжнародні заходи	Мінекономіки МЗС АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою)	—“—	проведено не менше ніж 10 інформаційних кампаній на ключових пріоритетних ринках забезпечено зростання рівня впізнаваності бренду “Зроблено в Україні” серед цільових груп у пріоритетних країнах (зростання на 30 відсотків за

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
		Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)		результатами опитувань або досліджень)
	б) визначення щороку галузевих або регіональних напрямів у межах комунікаційної кампанії “Зроблено в Україні”	Мінекономіки МЗС державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)	2026—2028	затверджено перелік пріоритетних галузевих та/або регіональних напрямів просування в межах комунікаційної кампанії “Зроблено в Україні”
	7) інформаційне та дипломатичне сприяння розгортанню українських торгових мереж в інших державах	Мінекономіки МЗС Торгово-промислова палата (за згодою)	—“—	надано сприяння українським торговельним мережам за кордоном за зверненням суб’єктів

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
		АТ “Агентство індустріального розвитку “Зроблено в Україні” (за згодою) Асоціація ритейлерів України (за згодою)		господарювання та бізнес-асоціацій
14. Удосконалення виставкової діяльності	<p>1) формування календаря пріоритетних закордонних міжнародних виставкових заходів на 2026—2028 роки із залученням заінтересованих сторін</p> <p>2) опрацювання механізму державної підтримки участі українських експортерів у пріоритетних міжнародних виставкових заходах</p>	<p>Мінекономіки МЗС державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)</p> <p>Мінекономіки МЗС Мінфін Міноборони державна установа “Офіс з розвитку</p>	<p>2026—2028</p> <p>—“—</p>	<p>оприлюднено календар пріоритетних закордонних міжнародних виставкових заходів</p> <p>опубліковано результати дослідження досвіду країн ЄС і законодавства ЄС у сфері виставкової діяльності, підготовлено рекомендації щодо моделей державної</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
		підприємництва та експорту” (за згодою)		підтримки участі у пріоритетних виставкових заходах обрано модель державної підтримки участі експортерів у пріоритетних міжнародних виставкових заходах із урахуванням результатів досліджень і за участю заінтересованих сторін
	3) надання преференційних умов для українських учасників міжнародних виставкових заходів за кордоном (через міжвідомчу співпрацю, дипломатичні канали, програми підтримки)	МЗС Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)	2026—2028	забезпечено оприлюднення та поширення серед потенційних учасників інформації про преференційні умови участі в міжнародних виставкових заходах за кордоном забезпечено преференційні умови участі для українських компаній у міжнародних

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	4) проведення кампаній щодо просування стендів українських підприємців під час закордонних міжнародних виставкових заходів	МЗС Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Торгово-промислова палата (за згодою) Федерація роботодавців (за згодою) бізнес-асоціації (за згодою)	2026—2028	виставкових заходах за кордоном (не менше ніж 30 відсотків) забезпечено оприлюднення та поширення інформаційно-промоційних матеріалів про участь українських підприємців у міжнародних виставкових заходах (зокрема через дипломатичні установи, галузеві асоціації, цифрові канали) проведено інформаційні кампанії із просування українських стендів під час закордонних міжнародних виставкових заходів за участю України (не менше ніж 30 відсотків загальної кількості)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
15. Використання можливостей Угоди про державні закупівлі для сприяння доступу до ринків публічних закупівель за кордоном	1) забезпечення формування державної політики щодо сприяння доступу українських суб'єктів господарювання до ринків державних закупівель держав — учасниць Угоди про державні закупівлі	Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) МЗС ТОВ “ПРОЗОРРО” (за згодою)	2026—2028	сформовано економічно обґрунтовані пропозиції щодо формування плану заходів (дорожньої карти), проведено публічні консультації із залученням представників ключових бізнес-асоціацій прийнято акт Кабінету Міністрів України, яким затверджено відповідний план заходів
	2) розроблення уніфікованих навчально-методичних комплексів (модулів) з питань участі у закупівлях у рамках Угоди про державні закупівлі, які включають теоретичні матеріали та вивчення практичного досвіду	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки	—“—	оприлюднено не менше двох навчально-методичних комплексів (модулів)

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	3) здійснення освітніх заходів (проведення тренінгів, семінарів)	Мінекономіки державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) ТОВ “ПРОЗОРРО” (за згодою)	2026—2028	здійснено не менше двох навчальних заходів
	4) проведення аналітичного дослідження ринків державних закупівель пріоритетних держав — учасниць Угоди про державні закупівлі з метою ідентифікації найбільш перспективних секторів для українських експортерів і наявних бар’єрів доступу (нетарифних, технічних, адміністративних)	Мінекономіки МЗС державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2026—2027	визначено перелік пріоритетних секторів для дослідження ринків держав — учасниць Угоди про державні закупівлі оприлюднено комплексний аналітичний звіт, що містить висновки про пріоритетні сектори та рекомендації щодо шляхів подолання наявних бар’єрів
16. Зміцнення державних спроможностей з	1) посилення кадрового потенціалу з метою належної імплементації	Мінекономіки інші центральні органи виконавчої влади	2026—2028	здійснено заходи з метою покращення компетенцій, навичок,

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
управління та координації заходів з розвитку експорту	положень Експортної стратегії України на період до 2030 року, забезпечення її виконання, проведення моніторингу та підготовка звітності 2) забезпечення взаємодії та розвиток партнерства з міжнародними організаціями та партнерами з розвитку, що надають технічну	державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою) Мінекономіки інші центральні органи виконавчої влади	2026—2028	умінь працівників центральних органів виконавчої влади, залучених до реалізації Експортної стратегії України на період до 2030 року (семінари, конференції, тренінги, практикуми, навчальні поїздки (не менше трьох) проведено аналіз рівня кадрового, матеріально-технічного забезпечення для виконання поставлених завдань, за результатами аналізу вжито відповідних заходів забезпечено постійний діалог щодо координації залучення донорських коштів партнерів з розвитку

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	<p>допомогу для виконання стратегічних завдань з розвитку експорту</p> <p>3) ефективного використання інструмента Спільних міжурядових комісій з питань співробітництва</p> <p>4) впровадження заснованої на інформаційних технологіях системи обміну даними та інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень у сфері використання інструментів торговельного захисту</p> <p>5) запровадження у складі структурних підрозділів уповноважених із</p>	<p>Мінекономіки Секретаріат Кабінету Міністрів України інші центральні органи виконавчої влади</p> <p>Мінекономіки</p> <p>обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації)</p>	<p>2026—2028</p> <p>—“—</p> <p>2026—2027</p>	<p>проведено засідання Спільних міжурядових комісій, опубліковано щорічний звіт про діяльність Спільних міжурядових комісій</p> <p>впроваджено в тестову експлуатацію інформаційну платформу Державний інформаційно-сервісний портал “Торговельний захист України”, забезпечено розширення її функціональних можливостей (модернізація)</p> <p>визначено уповноважених із розвитку експорту у складі структурних підрозділів обласних та</p>

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання
	розвитку експорту в регіонах			Київської міської держадміністрацій (військових адміністрацій)
	б) запровадження системи планування заходів з розвитку експорту на регіональному рівні	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) державна установа “Офіс з розвитку підприємництва та експорту” (за згодою)	2027—2028	затверджено регіональні плани розвитку експорту, опубліковано звіти про їх виконання